

Porubské noviny

Číslo: 61

DECEMBER 2009

Ročník: XV.

V tomto čísle nájdete:

Vianočné pastore
Správy zo samosprávy
60 rokov družstva
Nedožitá narodeniny básnika
Moderátorka Nikola
Stretli sa päťdesiatnici
Prosba k rodičom
ZML informuje
Jubilanti: J. Kulhavý, P. Staroň
Zlatí Naháľkovci
Nedožitá storočnica umelca
Poďakovanie – 3 x
Okienko MŠ a školské zrkadielko
Šport a krížovka
Drišlak v Z. Porube

Foto: Marián Bereš

Poprašok na kolíske Milan Rúfus

Vypadol si z hniezdočka.
Už sa ťa viac nedočká.
Už nad ním len nebo čaká,
že ho ktosi spomína.

Ktosi, koho v ňom už niet.
Pohltil ho iný svet,
vzali jeho priestory.

Ako dymček z komína,
pod ktorým už nehorí
biely oheň severu.

A tak tvárou k domovu
lámeš sriedku chlebovú
na tú svoju večeru.

Vianoce ako studnička

„Keď sa kedysi chodievalo po vodu k studni, ľudia, muži i ženy sa tam stretávali, trochu sa porozprávali, čo je nové, pomáhali si naplniť vedrá, kanvy, krčahy, džbány. Domov išli pomaly, voda je predsa ťažká. Každý mal čas pokojne porozmýšľať a dokonca sa aj pomodliť.

Keď sa zaviedol vodovod, každý ostáva doma. Všetko je pohodlnejšie a trvá menej času. Ale niet sa s kým porozprávať a chýba aj čas na premýšľanie“.

Nie náhodou citujeme uvedené slová Bruna Ferreru vo vianočnom čase. V čase, keď prichádzajú pohľadnice s obvyklým textom: šťastné a veselé... Ibaže tieto slová sa chvejú v pohodlnom teple vykúrených izieb ako pozlátka, z ktorého už zjedli salónky. A aj ďalšie obvyklé vianočné slovo je na tom rovnako. Pokoj. A kedy? Treba umyť okná, napiecť šestoraké, kúpiť tomu to a tomu ono.

„Mama, môžeš si sadnúť pod stromček a štrikovať mi šálik? Ja budem sedieť a pozerieť sa na teba,“ povedalo voľakedy dávno moje, vtedy trojročné dieťa. To bola jeho predstava pokoja v rodine. Naozaj! Vieme vôbec, aká je predstava našich blízkych o šťastných, veselých a pokojných Vianociach?

Jeden z mojich študentov v eseji o Vianociach napísal: „Ja mám až dva Štedré večery. Jeden s otcom. Jeden s mamou. Ale keď budem dospelý, budem chcieť, aby moje deti mali jeden Štedrý večer“.

Začali sme Ferrerom, skončíme teda tiež ním: „Každý z nás má v sebe dvoch vlkov: jedného dobrého, jedného zlého. Ktorý zvíťazí? Ten, ktorého budeme viac krmiť.“

Dr. S. Barániová

„...zjavil sa anjelom, zvestovaný bol národom...“

1. list Timoteovi kap. 3, verš 16

Vrcholom pobožnosti kresťanov je spoločné stretnutie – pobožnosť na Štedrý večer. Ešte stále v sebe ukrýva čaro, ktoré nás priťahuje, ktoré robí niečo s našou dušou, ovplyvňuje naše správanie. Veď niekde dokonca len na Štedrý večer zaznie pri stole spoločná modlitba. Atmosféra Štedrého večera je úplne iná ako ktoréhokoľvek večera, dňa, slávnosti v roku. Prečo? Lebo niečo – nejaké tajomstvo sa dotýka nášho srdca, neviditeľné tajomstvo Božej lásky nám pripomína, že máme, musíme byť iní a aspoň trošku sa o to snažíme. Ale podstatou toho všetkého je, aby sme si z toho čo najviac odniesli do všedného života, aby to nebolo len krátke, chvíľkové potešenie, ale trvalé tajomstvo nášho života – nielen každodenného, ale aj večného.

Začalo sa to na Vianoce. Zjavil sa anjelom – v tele. V Betleheme sa stalo niečo zvláštne. Boh z lásky stal sa človekom. A nedovolil, aby Mu slúžili, ale On sám slúžil. Netýral, ale On bol týraný, aby nás zachránil. Stal sa jedným z nás. Poznal, čo znamená byť dieťa-

Foto: Marián Bereš

tom, dospelým, čo je radosť a bolesť, čo je láska rodičov aj opustenosť priateľmi, ľudská oslava aj pohrdanie. Na vlastnom tele prežil umieranie a smrť. Naozaj je to veľké tajomstvo: Boh človekom, Boh jeden z nás.

Škoda, že tu mnohí skončia. Pavel tu iba začal. Mnohým stačia Vianoce – dieťaťko v jasičkách. Pavel ide ďalej. Odhaľuje celé tajomstvo Kristovo – tak dôležité pre nás: Ospravedlnený bol v Duchu. Nebyť Jeho spravodlivosti, boli by sme stratení. Toto museli o ňom spoznať ľudia VIEROU pred 2000 rokmi ako aj dnes. Lebo On nechcel ľudskú slávu, ale našu záchranu. A preto nekričal: Tu som, váš Spasiteľ! Ale jednoducho bol tu a tu je a zachraňuje. Každého, kto v Neho uverí. Každého, kto sa Ho s vierou drží.

(pokračovanie na str. 5)

• ilustrácia: Dr. Vlasta Šarníková

Volby do VÚC

Výsledky volieb do orgánov žilinského samosprávneho kraja konaných 14. 11. 2009 vo volebnom okrsku č. 1 v obci Závažná Poruba

• Zľava: Božena Medľová, Anna Kráľová, Jarmila Mišurová, Anna Valentová

Okrsková volebná komisia zistila tieto výsledky:

Počet oprávnených osôb vo volebnom okrsku zapísaných do zoznamu voličov	1047
Počet voličov, ktorým boli vydané obálky	209
Počet odovzdaných obálok	209
Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby do zastupiteľstva	205
Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby predsedu	206

Počet platných hlasov odovzdaných pre prvých šiestich kandidátov pre voľby do zastupiteľstva:

4. Ján Blcháč, Ing., PhD	78
34. Alexander Slafkovský, MUDr.	74
33. Jozef Repaský, Ing.	64
40. Branislav Tréger, Mgr., PhD	62
39. Viera Tereková, RNDr., CSc.,	52
43. Marian Vojtík	46

Počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov pre voľby predsedu podľa poradia na hlasovacom lístku:

1. Juraj Blanár, Ing.	138
2. Štefan Brestovský, Ing.	15
3. Pavel Pavlásek, doc., Ing., PhD	42
4. Jozef Tarčák, PaedDr.	11

Predseda volebnej komisie:

Dr. Dušan Migáľ

Členovia volebnej komisie:

Anna Valentová (podpredsedníčka),
Mgr. Jarmila Mišurová, Božena Medľová,
Anna Kráľová

Zapisovateľka volebnej komisie:

Anna Mikulášová

• Manželia Broskovci spoločne prevzali hlasovacie lístky

Správy zo samosprávy

November 2009 - mimoriadne zasadnutie

Obecné zastupiteľstvo sa zišlo na mimoriadnom zasadnutí, aby za účasti riaditeľa Liptovskej vodárenskej spoločnosti prejednálo podmienky odpredaja našej časti kanalizácie Liptovskej vodárenskej spoločnosti. Dôvodom na prevod vlastníckeho práva verejnej kanalizácie je zabezpečenie starostlivosti o všestranný rozvoj územia predávajúceho, zabezpečenie potrieb jeho obyvateľov a efektívnejšieho zabezpečenia verejnoprospešnej služby, t. j. odvádzanie odpadových vôd, s ohľadom najmä na skutočnosť, že kupujúci má možnosť získať nenávratný finančný príspevok na rozšírenie svojej kanalizačnej siete. Zmluvné strany sa dohodli na kúpnej cene 109 938,25 EUR. Kúpna cena bola dohodnutá s ohľadom na stav verejnej kanalizácie ku dňu predaja. Vzhľadom k tomu, že v súčasnosti platná legislatíva iné pre obec výhodné riešenie prevádzkovania verejnej kanalizačnej siete neponúka, poslanci predaj odsúhlasili.

November 2009

Na novembrovom zastupiteľstve oboznámila poslancov ekonómka obce Mária Šúleková s úrovňou naplnenia a čerpania rozpočtu v roku 2009. Bolo potrebné schváliť navýšenie rozpočtu o účelové dotácie, ktoré sme obdržali počas roku 2009. V ďalšom predniesla ekonómka obce návrh rozpočtu pre rok 2010. Okolo tohto návrhu sa rozprúdila bohatá diskusia, pretože teraz ešte nie je celkom jasné, koľko prostriedkov môžeme očakávať na príjmovej strane zo štátneho rozpočtu. Predpokladajú sa príjmy na úrovni roku 2008. Poslanci teda odsúhlasili celkovú výšku rozpočtu na úrovni 505 tis. EUR, aby obec nemusela ísť do tzv. provizória. Táto hodnota predstavuje najpesimistickejší odhad príjmov pre nasledujúci rok. Podrobné rozdelenie výdavkov podľa jednotlivých kapitol sa potom uskutoční podľa skutočných príjmov v máji roku 2010.

Po schválení rozpočtu predniesla pani Anna Mikulášová návrh Všeobecne-záväzného nariadenia obce o daniach z nehnuteľností, ktoré je pre ďalšie obdobie navrhovaný s jedinou zmenou, že daň do výšky 3 EUR obec nie je povinná vyrubiť, ani vyberať. Náklady na výber takejto nízkej dane sú totiž často-krát vyššie ako daň samotná.

Obecné zastupiteľstvo schválilo novú prísediacu na súde pre obdobie rokov 2009 až 2013. Stala sa ňou Ing. Anna Kováčová. Poslanci za účelom scelenia parciel a vytvorenia stavebného pozemku schválili odpredaj parcely E3765/8 pre Ing. Buricu s manželkou.

Starosta obce informoval zastupiteľstvo o tom, že došlo k zapísaniu pozemku do katastra našej obce o výmere 7488m² bývalá vodná plocha malého Váhu.

Ing. Eugen Vadovický,
zástupca starostu

Villach pod Poludnicou

V dňoch 23. – 25. novembra navštívili predstavitelia liptovskej samosprávy korutánske mesto Villach, ktoré je obklopené prstencom Álp, podobne ako Liptov Tatrami. Pri tejto návšteve odovzdal starosta P. Baráni mestu Villach spomienkový dar. Dar obsahujúci symboly Závažnej Poruby vďaka prijal bürgermeister Helmut Manzenreiter (na snímke celkom vpravo). Je zaujímavé, že nad mestom sa týči 2 200 m vysoký Poludňový vrch podobne ako Poludnica nad Závažnou Porubou. Vľavo: P. Baráni, vedľa J. Blcháč.

Šesťdesiat rokov trvania

Nevšedným stretnutím členov v priestoroch kultúrneho domu v Závažnej Porube si dňa 26. novembra 2009 Poľnohospodárske družstvo so sídlom v Liptovskom Mikuláši pripomenulo 60. výročie svojho založenia. Slávnostný príhovor predniesol predseda družstva Ing. Anton Sivák. Rokovania sa ako hostia zúčastnili: Ing. Ján Blcháč, primátor mesta L. Mikuláš, Bc. Pavel Baráni, starosta Z. Poruby a ďalšie významné osobnosti z oblasti poľnohospodárstva a potravinárskej výroby. V kultúrnom programe sa predstavila známa folkvovo-folklórno-humoristicko-recesná skupina Drišľak. (Viac na inom mieste)

Foto zľava: Ing. Dana Flórová, Štefan Maga, Ing. Ján Blcháč, PhD, Bc. Pavel Baráni, Ing. Anton Sivák s manželkou.

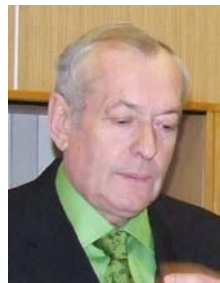
Zvony nad krajinou

Rádio Regina uskutočnilo dňa 8. decembra 2009 rozhlasovú nahrávku relácie Zvony nad krajinou. Nahrávku odvysielala 27. decembra 2009 o 11. hod. a reprízu možno sledovať v stredu 30. decembra 2009 o 9. hodine.

–dm–

Bleskovka so starostom

Blíži sa koniec roka. Dobrý hospodár berie ceruzku a počtuje: čo získal, čo dal a čo predpokladá v roku nasledujúcom. Podobne je to aj v živote obce. Pán starosta Baráni, preto prvá otázka:

Čo priniesol uplynulý rok po stránke investičnej?

V prvom rade sme sa pri investíciách sústredili na rekonštrukciu bývalej administratívnej budovy PD na Dom opatrovateľskej služby. Celkový náklad stavebných prác so zariadením kuchynských liniek a sociálnych zariadení v 7 izbách a 3 izbách so spoločnými sociálnymi zariadeniami je vyše 500 tis. € (t.j. 15 mil. Sk). Stavbu zrealizovali pracovníci Stavovodníctva Lipt. Mikuláš.

Vybudovali sme za pomoci dotácie Úradu vlády sekcie športu 39 832,70 € a čiastočne z vlastných finančných prostriedkov polyfunkčné ihrisko v areáli zdravia pri cintoríne v celkovej sume 55 822,30 €.

Chcel by som poďakovať aj u nás známemu bývalému reprezentantovi p. Dušanovi Galisovi (splnomocnenec vlády pre šport) za jeho podporu tohto nášho projektu. Poďakovanie patrí tiež predsedovi VÚC p. Blánarovi a p. Gašajovi z Úradu vlády za ich podporu tejto investície.

Opravili sme celú strechu na budove materskej školy a školskej jedálne v hodnote 6 712,60 €.

Taktiež sa nám podarilo získať 9 500 € z MŠ SR (KŠÚ) a urobiť rekonštrukciu sociálnych zariadení v základnej škole, ktoré boli v havarijnom stave. Práce urobili naši občania p. Oliver Kováč a p. Peter Vyšňan.

Z prostriedkov obecného úradu sme urobili výmenu starých okien za nové na prístavbe základnej školy v hodnote 581,62 €.

Doplnili sme zariadenie ŠJ o konvektomat a príslušenstvo v hodnote 8 600,33 €.

Z finančných prostriedkov LVS a.s. bola zhotovená kanalizačná prípojka k DOS v dĺžke 170 m v hodnote cca 500 tis. Sk. A, samozrejme, sme robili menšie opravárenské a údržbárske práce na obecnom majetku a práce na skrášľovaní našej obce.

Riešili sa aj sociálne problémy?

Sociálne problémy riešila sociálna komisia s predsedníčkou p. M. Ilanovskou. Je smutné konštatovať, že najväčší problém sú 3-4 rodiny s deťmi, a to najmä alkoholizmus matiek. Žiaľ, práve na

tento neudh našej spoločnosti najviac doplácajú deti.

Je ďaleko príjemnejšie riešiť sociálnu pomoc starším spoluobčanom, ktorí ju potrebujú a predovšetkým preto, že si ju za svoju dlhoročnú prácu a spôsob spoloনাঁজীবনী s občanmi zaslúžia.

Čo znamenal pre obec na poli kultúry?

Kultúra je v našej obci fenomén, ktorý si my často neuvedomujeme ako dobre funguje. Veď takmer všetky kultúrne a spoločenské podujatia robíme takpovediac z vlastných zdrojov (deti MŠ, ZŠ, FS Poludnica, spevokol ZPOZu, Fidelitas a pod.). Taktiež vystúpenia našich „obecných umelcov“ v iných obciach a mestách sa stretli s veľmi pozitívnym ohlasom. Nedajú sa nespomenúť tiež naši ľudoví umelci, ktorí dávajú (dávali) dušu drevu, koži alebo maliarskej palete.

Samozrejme, že našou pýchou sú Porubské noviny, ktoré pod šéfredaktorom Dr. D. Migaľom sú hodnotené medzi najlepšími obecnými novinami na Slovensku.

Vzdelania?

Vzdelávanie by malo patriť medzi priority spoločnosti. Pochopiteľne, aj my sa snažíme našim školám (MŠ, ZŠ) a školským zariadeniam (ŠJ, ŠKD) vyjsť v ústrety našich možností. Veď investície do budov a zariadenia nášho školstva sú vyše 4 mil. Sk. Treba otvorene povedať, že sme pri preberaní škôl a školských zariadení prevzali na obec zo štátu tzv. modernizačný dlh (stav budov, zariadenia, školských pomôcok). Ale myslím si, že teraz už naše školstvo v obci patrí medzi tie najlepšie, o čom svedčí nielen vzdelanostná úroveň našich najmenších spoluobčanov, ale aj ich vystupovanie na verejnosti a už spomínaných kultúrnych podujatiach.

Nedá mi ale nepovedať jednu kritickú poznámku na delimitáciu školstva zo štátu na miestnu samosprávu (obce, mestá, VÚC). Nevieť stále pochopiť prečo školský zákon z roku 2003 rozdelil školstvo na tzv. originálne kompetencie obce (MŠ, ŠKD, ŠJ) a tzv. prenesené kompetencie (ZŠ). Taktiež delenie škôl bez alebo s právnou subjektivitou je prinajmenšom čudné. Originálne kompetencie financuje obec, prenesené štát a tu akoby sa strácala kontinuita a pôsobnosť zriaďovateľov a školských orgánov (KŠÚ, ŠI a pod.).

Športu?

Darí sa futbalu a gymnastikám, stolnému tenisu, ZRTV a turistom. Je to zásluha predovšetkým funkcionárov, trénerov i športovcov. Samozrejme, že tam, kde nie je podpora zo samosprávy (obce) šport v dnešnej dobe neprežije na takej úrovni, ako je.

Ja osobne som presvedčený, že šport

a vzdelávanie sú tie najdôležitejšie fenomény, ktoré sú potrebné pre zdravý fyzický a duchovný rozvoj nášho národa. Veď to je aj odkaz ľudstvu starých múdrych Grékov (Kolokagathia) a Tyršov (v zdravom tele zdravý duch).

Čo sa nepodarilo a prečo?

Pochopiteľne, že sú aj veci, ktoré sa nepodaria alebo ktoré nás trápia, ale nie sme schopní ich realizovať.

Z technickej stránky je to dokončenie odkanalizovania obce a následne obnova asfaltových povrchov miestnych komunikácií. LVS podala žiadosť na Ministerstvo životného prostredia na spolufinancovanie kanalizácie zo štrukturálnych fondov a my sme uspeli so žiadosťou na Ministerstve pôdohospodárstva (Poľnohospodárska platobná agentúra) na asfaltovanie miestnych komunikácií v sume 385 tis. € (11,598 mil. Sk).

Verím, že v priebehu budúcich 2-3 rokov sa tieto práce zrealizujú, lebo na seba nadväzujú (najskôr kanál, potom cesta).

Nedarí sa nám oživiť činnosť našich lyžiarov, ako to bolo v minulosti. Zdá sa, že komerčnosť a nákladovosť tohto športu je tak veľká, že na úspechy našich špičkových lyžiarov (bežcov i zjazdárov) na úrovni špičky bývalého Československa budeme len spomínať. Tu mám na mysli nie len jednotlivcov, ale predovšetkým širokú základňu pretekárov, trénerov, nezištných, obetavých funkcionárov i rodičov.

A snáď na predchádzajúce vety nadväzuje aj problematika s dorastajúcou mládežou (fajčenie, alkohol, vulgárnosti, drogy a pod.)

Tým nechcem povedať, že mládež je zlá a my ako mladí sme boli lepší. Boli sme takí istí, ako tí dnešní, tiež sme dospievali. Ale čo sa nám nedarí, je kontinuita výchovy a vytváranie podmienok a dobrého priateľného prostredia.

Všetci „prispeievame“ k neudhom mládeže, médiá (brutalita, násilie), rodičia, škola, občianske prostredie, moderná technika a tiež nezaujím mladých zapojiť sa do kultúrnej alebo športovej činnosti. Toto je asi náš najväčší spoločenský problém, ktorý však nevyrieši „iba obec“ alebo represia, ale celá naša spoločnosť.

**Pán starosta, ďakujem za rozhovor.
Dušan Migaľ, šéfredaktor**

Za šesťdesiat rokov sa prežije veľa

Družstvo, s ktorým je každý z nás nejakým spôsobom spätý, svoju činnosť vykonáva už 60 rokov. Niekoľko generácií členov a zamestnancov družstva prežilo časť svojho života na družstve alebo v družstvách, ktorých zlúčením vzniklo súčasné.

Staršie organizácie ako naše družstvo sú už len tie, ktoré vznikli v období prvej československej republiky a zachovali si svoju činnosť dodnes. Už ich nie je veľa, a preto ho právom môžeme pokladať za jednu z najstarších výrobných organizácií a určite za jednu z najstarších poľnohospodárskych organizácií na Slovensku.

Za 60 rokov sa prežije veľa. Mnoho pekného, ale aj strádania a problémov. Aj v činnosti družstva si spomíname na dosiahnutie mnohých úspechov na okresnej i celoslovenskej úrovni. Boli výsledkom práce družstevníkov, na ktoré môžu byť právom hrdí.

Opodstatnenosť vzniku poľnohospodárskych družstiev na Slovensku potvrdzuje aj skutočnosť, že prežili rôzne spoločenské zriadenia a aj v súčasnosti zabezpečujú významnú časť poľnohospodárskej výroby na Slovensku.

Viem, že pri vzniku družstiev mnohých bolelo, keď museli svoju pôdu, osivá, sadivá, hospodárske zvieratá, ba aj stroje bezplatne odovzdať do spoločného obhospodarovania.

• Ing. Ján Blcháč odovzdal PD Pamätnú plaketu mesta L. Mikuláš

Mnohí sa s touto skutočnosťou nezmierili dodnes.

Napriek tejto krivde, poľnohospodárska výroba na ucelených poliach a lúkach, na farmách so stovkami kusov dobytky, kde je možné uplatniť najnovšie technológie, je určite výhodnejšia ako pred vznikom družstiev. Veď prvé pokusy spoločného zabezpečovania výroby vznikali už v prvej Československej republike. Napríklad stroje družstvá, úverové družstvá, atď.

Aj za posledných desať rokov sa nám podarilo komplexne prebudovať technológiu chovu hovädzieho dobytky vo všetkých kategóriách a pozdvihnúť stroje vybavenie rastlinnej výroby.

V tomto roku sa prvýkrát v histórii družstva zberala kukurica na zrno a dosiahli sme veľmi pekné výsledky.

Počas 60 rokov družstvo spolupracovalo a spolupracuje s mnohými dodávateľmi strojov, hnojív, chemických ochranných prostriedkov, osív a sadív, doplnkov do krmných zmesí, služieb a ostatných vstupov. S mnohými spolupracujeme dlhodobo,

• Vystavovali výsledky práce družstevníkov.

v niektorých oblastiach sa dodávatelia častejšie menia. Všetkým za spoluprácu touto cestou ďakujem.

Podobne spolupracovalo a spolupracuje s mnohými odberateľmi svojej produkcie. Tak isto ďakujem všetkým za korektnú spoluprácu. Spomeniem jednu skutočnosť:

Slávnostný príhovor predsedu Ing. A. Siváka oslovil prítomných

existuje komodita – kravské mlieko, ktoré sme nikdy v histórii družstva nepredávali inde ako do Liptovskej mliekarene. Či už do starého závodu alebo do novovytvoreného mliekarene v rámci Stredoslovenských mliekarní, v súčasnosti samostatného podniku. Aj to svedčí o tom, že sme vždy stáli a stavíme na dlhodobej a korektnej spolupráci so svojimi obchodnými partnermi.

Veľmi dobrá spolupráca je s predstaviteľmi miestnej samosprávy, pôsobiacich v katastroch, v ktorých obrábame poľnohospodársku pôdu, a to Mesta Liptovský Mikuláš a obce Závažná Poruba.

Zvlášť úprimné poďakovanie patrí vlastníkovi poľnohospodárskej pôdy, ktorú družstvo bezplatne obhospodarovalo v minulosti a samozrejme všetkým vlastníkom, ktorých pôdu užívame na základe nájomných zmlúv súčasnosti.

Každá činnosť má zmysel vtedy, keď slúži v prospech človeka. Aj činnosť družstva. Výrobou poľnohospodárskych produktov zabezpečujeme nielen suroviny na výrobu potravín pre obyvateľstvo. Predovšetkým získavame prostriedky na uspokojovanie tých, ktorí sa na činnosti družstva podieľajú, na zabezpečenie chodu družstva a samozrejme nášmu za užívanie pôdy.

Ako sa to v celej histórii družstva dalo, je už len v spomienkach. Boli obdobia, keď ľudia spojení s činnosťou družstva boli spokojní. Boli obdobia, keď mnohí pociťovali krivdu alebo že sú nedocenení. História družstva je tak bohatá, že hodnotiť jednotlivé obdobia sa už ani nedá, pretože na to by bolo potrebné veľa času.

Preto sa pokúsím celé obdobie zhodnotiť asi takto.

Družstvo vykonáva svoju činnosť už 60 rokov bez prerušenia. Bez toho, aby v celej

svojej histórii zostalo niekomu niečo dlžné. Myslím si, že všetky generácie, ktoré sa na činnosti družstva podieľali, sa o to zaslúžili a nie je potrebné vyzdvihovať niektoré obdobia alebo jednotlivcov. Veď všetci každého činnosť poznáme a sami pre seba vieme prehodnotiť aj kladné aj záporné stránky celej histórie. Aj preto sme zvolili pripomenutie jubilea družstva kultúrnym programom pre všetkých, nie oceňovaním jednotlivcov.

Kultúrnym programom, ktorý by nás mal zabaviť a v spomienkach na históriu družstva vyvolať skôr dobrú náladu ako prísne prehodnocovanie jednotlivých období.

Všetkým úprimne z celého srdca ďakujem, že svojou prácou, činnosťou a vzťahom k družstvu sa zaslúžili o jeho úspešnú históriu.

Zvlášť ďakujem všetkým, ktorí stáli pri jeho zrode a ospravedlňujem sa tým, ktorí pociťovali krivdu pri jeho vzniku.

Ďakujem všetkým, ktorí zostali pracovať na družstve po jeho vzniku, keď bolo možné zabezpečiť si lepšie živobytie v iných odvetviach.

Ďakujem všetkým, ktorí pracujú na družstve v súčasnosti, aj keď ich práca nie je tak ocenená ako v nedávnej minulosti, ba skôr zaznávaná. Ďakujem za Váš tolerantný členský vzťah k družstvu.

Vyslovujem presvedčenie, že aj pri ďalších výročiach bude možné priaznivo hodnotiť výsledky, že činnosť družstva bude úspešne pokračovať aj v ďalších rokoch.

Spoločne mu poprajme veľa úspechov.

Ing. Anton Sivák, predseda

• P. Baráni odovzdal jubilujúcemu družstvu kyticu kvetov a vecný dar so symbolmi obce Z. Poruby

• **Hostia slávnostného stretnutia:** Ing. Ján Blcháč, PhD. primátor mesta Liptovský Mikuláš, Bc. Pavel Baráni, starosta obce Závažná Poruba, Štefan Maga, člen predstavenstva Zväzu poľnohospodárskych družstiev a obchodných spoločností Slovenskej republiky, Ing. Jaroslav Gajdoš, predseda Zväzu poľnohospodárskych družstiev a obchodných spoločností na Liptove, Ing. Dana Flórová, riaditeľka Liptovskej poľnohospodárskej komory, Ľudovít Miša, poverený zastupovaním predsedu Pozemkového spoločenstva Z. Poruba, Ing. Vladimír Stankoviansky, člen výboru Pozemkového spoločenstva Vrbica, Ján Tomčík, predseda Pozemkového spoločenstva Ilanovo, MVDr. Vincent Sokolský veterinárny lekár družstva, Florián Kiss, podpredseda družstva Liptovský Mikuláš v rokoch 1976 - 1983 a predseda v rokoch 1983 - 1999, Milan Hliničan, podpredseda družstva Liptovský Mikuláš v rokoch 1983 - 1986, Pavol Petran, podpredseda družstva Liptovský Mikuláš v rokoch 1986 - 1994.

Rúfusove rukopisy možno nájsť len v jeho rodisku Mal šťastie na rodičov hodných tohto mena

Pred necelým rokom odložil Majster Milan Rúfus tesne po svojej osemdesiatke navždy básnické pero. V Závažnej Porube v jeho rodnom dome však rúfusovská atmosféra zostala. Zostala aj vôňa maminkinho mrežovníka.

Keď sme takmer pred rokom otvárali Dom Milana Rúfusa, chceli sme zachovať dva rozmery jeho poslania, povedala **Soňa Barániová**, lektorka v múzeu.

„Jedným je atmosféra rodičovského domu. Rodičovstvo ako hodnota sa začína vytrácať z prvých priečok a práve Rúfus hovorieval, že mal šťastie na rodičov hodných tohto mena. Druhým - zachovať pamiatku na vzácného básnika.“

Za necelý rok navštívilo Rúfusov dom vyše osemsto ľudí a oceňovali práve to, že Rúfus, trojnásobný laureát na Nobelovu cenu, je tu predstavený nielen ako básnik, ale aj ako trpezlivý a milujúci otec. Viac S. Barániová povedala v rozhovore.

Dom Milana Rúfusa je živé múzeum. Čo sa v ňom za rok jeho existencie zmenilo?

- Pri otvorení domu sme sledovali dva rozmery: atmosféru rodičovského domu a zachovať pamiatku na básnika. Keď som však pripravovala bulletin o Rúfusovom rodnom dome, napadlo mi, že to je príliš málo, predstaviť ho len ako básnika a len ako dieťa svojich rodičov. Chcem zdôrazniť aj jeho zakotvenosť v detstve a v Závažnej Porube, tiež zvýrazniť poslanstvo Milana Rúfusa aj ako filozofa a sprístupniť jeho životnú filozofiu.

Preto sme začali v múzeu robiť výber myšlienok z Rozhovorov so sebou a s tebou, na ktoré by sme nemali vo vzťahu k Rúfusovi zabudnúť. Vety máme napísané na papierikoch v malom filpástečku (košíku) vo vchode. Odchádzajúci si vyberú papierik ako spomienku na návštevu v jeho rodnom dome.

Zuzanka Rúfusová inšpirovala otca básnika. Cítiť tento vzťah aj v múzeu?

- Zuzanka bola pre neho ako kríž a svetlo. Preto sme v dome zachovali pamiatku na Rúfusa ako na úžasného otca dieťaťa, ktoré potrebovalo špeciálny prístup. Na otca, ktorý mal nekonečnú trpezlivosť a nekonečnú empatiu voči jej jednoduchému svetu a ktorý v tej jednoduchosti našiel hodnoty, ktoré mu tento náš, na mnohé kúsky rozbitý svet, už neposkytoval. Knižnička, ktorá bola pôvodne Zuzkiným kútikom, teraz je aj kú-

tikom tvorby jej otca, keď bol dieťaťom. Nachádza sa v ňom stoštyridsať tabuliek s rukopismi Rúfusových básničiek, ktoré napísal ako desať až trinásťročný chlapec. Prečo sme zvolili tabuľky? Ľudia často nemajú čas listovať v prekopírovaných rukopisoch. Bola by škoda, keby odišli z domu a nevedeli by, že existujú Rúfusove básne z jeho detstva.

Takže teraz máme každú báseň z Rúfusových školských písanôčiek, ktoré nám dal v novembri minulého roku, na samostatnej tabuľke.

Čo pripravujete na výročie narodenia básnika, k jeho nedožitým 81. narodeninám, a k prvému výročiu úmrtia?

- Akcie pod názvom Sobotné večery. 11. decembra to bude tradičný Štebot v rodnom hniezde. Ide o interné podujatie obce, kde rodáci recitujú svojho rodáka. 9. januára budeme robiť v dopoludňajších hodinách stretnutie poradcov z mikulášskeho okresu, ktorí sa podelia so svojimi skúsenosťami a prípadovými štúdiami z úspešného vedenia akokoľvek postihnutých detí. Keďže chceme smerom k Rúfusovi hovoriť o radoch, bude sa stretnutie volať Óda na radosť.

Popoludní plánujeme robiť celoslovenské stretnutie priateľov poézie Milana Rúfusa. Radi by sme na ňom privítali profesora Imricha Vašku z Katolíckej univerzity v Ružomberku, ktorý písal knihu o Milanovi Rúfusovi.

Je to zatiaľ posledná publikácia o Rúfusovi, o ktorej vieme. Ako prekvapenie pozývame aj ďalších hostí.

Aký je spätný pohľad na ročné fungovanie v Dome Milana Rúfusa?

- Ako sa patrí na Rúfusa: o práci, ale aj o hodnotách, ktoré si možno ľudia začínajú uviedomovať cez básnikov odchod, napríklad, o hodnote ľudskosti.

Teším sa z toho, že návštevníkov je relatívne veľa. Teším sa z toho, že tí, ktorí prídu, majú úprimný záujem. Medzi návštevníkmi je veľa mladých ľudí a veľa mladých rodín s deťmi. Rodičia takto učia svoje deti k úcte k hodnotám. Teším sa, že aj Obecné zastupiteľstvo v Závažnej Porube je ústretové voči štandardu vybavenia domu.

Počas uplynulého roka sme pripravili jednak orientačnú tabuľku vonku pri ceste, jednak koláž z prvých rukou písaných rukopisov Milana Rúfusa. Boli by sme radi, keby návštevník odišiel z múzea s tým, že si zapamätá, že jedine v Závažnej Porube a nikde inde na Slovensku ani na svete

• Zuzkin kútik je teraz kútikom tvorby jej otca, vysvetľuje Dr. S. Barániová.

nenájde rukou písané rukopisy Milana Rúfusa ako žiacka.

Okrem toho sme vymaľovali a sprístupnili u Rúfusov kuchyňu a pripravili v nej takú atmosféru, na akú si básnik spomínal. Ak má atmosféra kopírovať to, čo tam dokázala vytvoriť mama, teta Rúfusová, nemôže sa to zaoberať bez maminho mrežovníka. Mimochodom, to je jedna z básní z poslednej Rúfusovej zbierky. Takže v kuchyni Rúfusovho domu vždy núkame návštevníkov mrežovníkom alebo domácim chlebíkom.

Ako reaguje na múzeum básnikova manželka Magda?

- Teší ma, že sme od začiatku rozmýšľali rovnako. Raz, keď už bol dom niekoľko týždňov otvorený, mi Magda Rúfusová povedala: „Dom by mal byť otvorený pre ľudí tak, aby si v ňom mohli čítať knihy, vypiť čajík či kávu.“ Odpovedala som jej, že ľudia už do domu takto chodia. Niektorí ostávajú a čítajú si a okrem maminho mrežovníka majú aj kávu či čaj. Najviac sa však mrežovníku tešia deti.

Kto financuje prevádzku domu?

- Z osemdesiatich až deväťdesiatich percent Obecny úrad v Závažnej Porube ako prevádzkovateľ. Niečo sme zafinancovali zo vstupného, ale keďže je dobrovoľné, nie sú to veľké príjmy. Zakúpili sme však prezuvky, koše na ne, vymaľovali kuchyňu a pripravili ju tak, že plánujeme v sporáčku aj kúriť, ako to kedysi robili Rúfusovci.

Sponzora zatiaľ máme len jedného. Prihlásil sa sám, je z Bratislavy a má domček v dedine. V tomto smere nás čaká ešte veľa práce.

**DAGMARA SARITA,
MY – Liptovské noviny**

Prorocký duch Milana Rúfusa

(K nedožitým 81. narodeninám)

*On teší, až sám v smútku tieni;
on túžby kojí po krásy,
sám v nekonečnom roztúžení;
vo spravodlivom zápase
bár baránka on v ľvica zmení,
i ako prorok rozhorlený
on trónom krivdy otrasie,
lož rozpráši, ni vietor peny...
Nie, zásluhám mu počtu neni!
Ba s prostriedkom čo Boh má s ním
svoj cieľ! Kde ešte hovieť mieni,
ho národu – zvon rozzunený –
s nápravným zverí poslaním;
len ak ni tomu nezná ceny:
nad ľudom v takom porušení
Boh zhrmí súdom ostatným! –*

(P. O. Hviezdoslav: „Zas oslavujú poetu / tie prozaické zeme deti“)

Pri Rúfusovom odchode sa viac ako inokedy spomínal jeho prorocký dar. Jedni si ho pripomínali s b á z ň o u , uvedomujúc si – v duchu citovaných Hviezdoslavových slov – že žil medzi nami niekto, s kým „Boh mal svoj zvláštny cieľ“: že ho k nám poslal s „nápravným poslaním“, a beda nám, ak tomu poslaniu „nebudeme vedieť ceny“. Druhí – s neskrývaným podráždením a z á š ť o u . A bodaj by nie; veď pripustiť, že tento „rozzunený zvon“ bol Božím nástrojom, by znamenalo, že princípy, ktoré oni predostierajú a vehementne vnucujú národu ako čosi svätosväté, by dostali na čelo pečať opačného znamenia...

Od Rúfusovej rozlúčky s nami prešiel nejaký polrok, a v jeden a ten istý deň sa na mojom stole stretli dve veci, ktoré ma znova donútili **zdúpnieť** nad Rúfusovým prorockým duchom.

Prvou bola správa z tlače:

Dosahy finančnej a hospodárskej krízy

- približne ďalším 65-90 miliónom ľudí hrozí prepad do chudoby
- počet hladujúcich ľudí môže presiahnuť miliardu

- detská úmrtnosť sa môže tento rok zvýšiť na 200 až 400-tisíc, ak bude kríza pokračovať, v nasledujúcich piatich rokoch môže zomrieť 1,4 až 2,8 milióna detí do päť rokov

- nižšie príjmy do štátnych rozpočtov rozvojových krajín zapríčinia menej investícií do vzdelávania či zdravotníckych služieb, zvyšuje sa zároveň riziko opätovného zadlžovania sa rozvojových krajín (...)

(Zdroj: Svetová banka)

Druhou bola báseň Milana Rúfusa pred 22 rokov (!): Z tretieho sveta (Prísny chlieb)

Z tretieho sveta

*Už sa to, pane, vlastne inak nedá.
Dozadu vejú čiesi zástavy.
Už sa to v sebe
nedá zastaviť:
zobudila sa neľudská ľudská bieda,
vyzlieka habit pokory
a vidí sa
a sama sebe hnuší.*

*Nie že jej ktosi čosi hovorí.
Bieda si predsa nevolí.
A to, čo chce, len musí.*

*Toto je pravda.
Prostučká a celá.
A vieme o nej mlčky obaja.
Budete spávať na lafete dela
a deň noc mieriť na tie prísne čelá,
ktoré vám zvonku
čumia do raja?*

*Majte ho – raj.
Aj jeho lesk, aj honbu.
Len choďte už, kam rodom patríte.*

*Skúšať si svoju samovražednú bombu
vo vlastnej vode,
vlastnej zemi,
v jej zbastardenom blankyete.*

To vtedy, pravdaže, o svetovej hospodárskej kríze nebolo ešte ani chýru. A ona prišla a potvrdila, že na ňu najviac doplatia najbiednejší – Tretí svet. A že na jeho reakciu nebudeme dlho čakať („Bieda si predsa nevolí. / A to, čo chce, len musí“), na to môžeme vziať jed. Nebol by Rúfus Rúfusom, keby sa nemali naplniť jeho slová:

„...Lenže ono nejaká zákonitosť v dejinách neviditeľne pracuje. Pracuje nepretržite a nikomu neudelí dišpenz. Ani tomu najatómovjšiemu z atómových a najorganizovanejšiemu z organizovaných. Všetky urobené chyby sa kdesi ukladajú. A po čase – nie ako morálny trest, no ako zákonitosť takmer fyzikálna – pozvoľna nastupujú ich dôsledky. Je možné, že svet ovládnu kupliari, pobehtice a falošní proroci. Ale bez dôsledkov to neostane, tým som si istý. Ba čím je dusno pred búrkou väčšie, tým prudkejšie býva hromobitie.“

P. O. Hviezdoslav

Pri hrobe

(úryvok)

*Čo počneme si,
keď poet zmĺkol, prorok zanemal?
Či zájst sa máme plačom,
v pochybách utonúť,
v priepasť klesnúť zúfalstva?
Nie, nie! On, poet, prorok, žije nám:
ten v odspievaných pre nás
akordoch, ten v proroctvách zas
pre nás ohlásených...
Toť, biblickí tam slávni proroci
i žalmista tam velebný či mocne
nežijú doposiaľ, hoc ani práška
nie po nich dávno-dávne na svete?
Tak žiť máš v nás i ty, brat duše
mojej, tak trvať v národe! ...
Spi sladučko:
veď ukonaný robotník i pútnik –
No duch tvoj, ó, krúž orlom nad
nami, nad opusteným tvojím
národom: keď malomyselne,
ho posmelujúc, ho pozdvihujúc,
keď zas upadá,
mu na rozcestiach ukazujúc smer
a krídlami mu odvievajúc stále
mrákavy spreď východu slniečka...*

(Pri hrobe Svetozára Hurbana
– Vajanského, 20. augusta 1916)

Rozprávali o Rúfusovi

Z rozhovoru s čitateľmi
Obecnej knižnice v Závažnej Porube

Básne Milana Rúfusa sa nielen čítajú, ale aj recitujú, dokonca spievajú. Čo si myslíte, ku ktorej skupine sa radíte? Alebo patríte k tým, čo básne nečítajú?

Rada si prečítam básne M. Rúfusa, keď som sama. Potom dlho rozmýšľam o tom, čo povedal veršom a ani si neuvedomujem, ako si myšlienky ukladám do svojej pamäti. S mamou chodíme pravidelne na Štebot. Ja recitujem, mama počúva. Kto si ešte nestačil prečítať ani jednu Rúfusovu básničku, môže banať. Ochudobnil sám seba. Ale tomu nechcem veriť, lebo Porubské noviny vždy ponúkajú jeho verše. Obyčajne na prvej strane.

Uvažovali ste nad tým, ktorá z jeho básní (zbierka) vás najviac oslovila? A čím: presnosťou slova, rýmom, metaforou, rytmom, myšlienkou...

Nech si otvorím ktorúkoľvek knižku tohto básnika, jeho verše sú geniálne. Práve preto, že sú presné, rytmické a obsahujú to, čo my cítime, ale nevieme povedať. Majster slova to hovorí za nás a pre nás, aby sme sa zobudili.

Básnik sa dávnejšie vyjadril, že umenie je jedna z foriem účasti na živote. Ako vidíte z tohto uhla poéziu Milana Rúfusa?

V Porubských novinách som čítala, čo povedal M. Rúfus. Pokúsim sa citovať: „Len vtedy, ak je autor jedným zo všetkých, môže o sebe povedať tak, že sa v tom vidia všetci.“ Viac povedať netreba.

Keď sa nečakane zočivoči vám postavia návštevníci Závažnej Poruby otázkou: Kde sa nachádza Dom Milana Rúfusa a miesto jeho posledného odpočinku? Dokážete hosť presne navigovať?

Určite to dokážem. Viem kde sa nachádza jeho hrob aj Dom Milana Rúfusa a viem aj to, kto hostí sprevádza v tomto dome. Ochotne sa budem takýmto návštevníkom venovať. Len nech sa v Porube zastavia.

Dávno je známe, že „nad mudrca múdrejšie je dieťa.“ Ktoré zbierky venoval práve deťom, a nielen deťom. Jednoducho: menujme bez rozmýšľania. Našli by sa vo vašej knižnici?

To je veľmi ľahká otázka: Modlitbičky, Rozprávky, Zvieratníček, Pamätníček, Lupienky z jabloní, Studnička, Anjeličku, môj strážničku a mnoho, mnoho ďalších. Posledné zbierky (Vernosť, Báseň a čas a Ako stopy v snehu) sú pre mňa ešte pritažké a náročné. Prečítam až dozriem.

Čím sme od básnika viac vzdialení, tým nám je bližší a drahší. Prečo asi?

Lebo je hlboko pravdivý. V dobe, ktorú žijeme sú jeho slová vzácnosťou. Jeho verše povznášajú dušu, dávajú silu, smutného potešia, nájdu radosť, prihovoria sa múdrosťou.

Rozhovor s čitateľmi knižnice zaznamenal šéfredaktor Dušan Migala. Čitatelia však mali posledné slovo povedať:

„Nie je dôležité kto a čo povedal, podstatné je to, čo zaznelo z úst rodákov o živote a diele nášho Milana Rúfusa.“ -dm-

Cirkevná rubrika

Pamiatke zosnulých

(dokončenie zo str. 1)

Pod symbolom kresťanstva na miestnom cintoríne v Brestovej sa uskutočnila v nedeľu 1. novembra 2009 spoločná modlitba evanjelikov a katolíkov. Spolu sa nechali unášať posvätnosťou a pokorou, ktoré v každodennom živote akosi potláčame. Slzy prítomných sprevádzali tiché poďakovania. Nech odpočívajú v pokoji naši blízki, nech im svetielko spomienky svieti nielen na hrobch, ale aj v srdciach najbližších. Symbolicky sme tak podali ruku blížnemu svojmu na zmierenie s ním i so sebou.

text i foto: -dm-

Bohoslužobný život zboru

V roku 2009 sme zaznamenali:

Pokrstení:

Dominik Hrušecký, syn Romana a Andrei r. Kleskeňovej; Thomas Gajar, syn Tomáša a Martiny, r. Bujnovej; Martin Bačík, syn Martina a Lucie, r. Mlynčekovej; Katarína Mlynčeková, dcéra Ivana a Marty, r. Rybicekej; Natália Kozáková, dcéra Igora a Andrei r. Cibákovej; Martin Haviar, syn Jána a Marty, r. Dobákovej; Jakub Kloták, syn Petra a Zuzany, r. Záborskej; Sára, Mária Hošková, dcéra Vladimíra a Márie, r. Hrušeckej. „Kto uverí a pokrstí sa, bude spasený.“

Konfirmovaní:

Veronika Hladká; Veronika Šarafinová; Dominika Kováčová

„Bojujte dobrý boj viery, dosahuj večný život, do ktorého ste boli povolané a pred mnohými svedkami vyznali ste dobré vyznanie.“

Sobášení:

Martin Haviar a Jana, r. Belánová; Miroslav Tomko a Ramona, r. Balážová; Michal Bartoš a Bibiana, r. Droppová. „Čo Boh spojil, človek nerozlučuje!“

Zomrelí:

Milan Rúfus; Vladimír Medľa; Mária Beťková r. Piatková; Ladislav Broska; Anna Macková, r. Salanciová; Ján Valent; Ladislav Staroň; Zuzana Piatková, r. Beťková; Vladimír Tomčík; Zuzana Jambrichová r. Niňajová; Mária Vretenárová, r. Bôbriková; Štefan Adamica; Ľubomír Niňaj; Peter Staroň, Ján Vretenár.

„Blahoslavení všetci, ktorí v Pánu umierajú.“ Prajeme požehnané prežitie blížiacich sa Vianočných sviatkov a veľa Božieho požehnanie v prichádzajúcom roku 2010.

Predsedenstvo Evanjelského cirkevného zboru Závažná Poruba

S anjeli je to celkom inak. Anjeli sú nebeské bytosti, slúžia Bohu a oslavujú Ho. Sú v nebi, svätí, bez hriechu. Oni HO VIDEĽI AKO PÁNA. A ako Pána Ho oslavujú, tešia sa a radujú. Sú to oni, ktorí ohlasujú jeho príchod, ktorí spievajú na betlehemských poliach: „Sláva na výsostiach Bohu...“, oni, ktorí sedia neskôr v prázdnom hrobe a zvestujú vzkriesenie, oni, ktorí pomáhajú a chránia Kristových verných. Povedzte: Nie je „Tajomstvo“ Ježiša Krista naozaj veľké?

A je ešte väčšie.

Lebo Ježiš Kristus, ktorý sa narodil, patrí všetkým národom. A všetkým národom má byť zvestovaný! Aby ich zachránil. Boh nie je ako človek a nerobí rozdiely medzi belochmi a černochoťmi ako ich robíme my ľudia. On miluje – my neraz len posudzujeme a odsudzujeme! A Božia láska, láska životom Ježiša Krista dokázaná, zmenila ľudí a vzbudila v nich VIERU! Viera je tým tmelom, cez ktoré môže Pán Ježiš konať, pôsobiť aj v nás. Môže byť pri mne aj pri tebe, môže byť pri komkoľvek, kto vyzýva Jeho meno, na ktoromkoľvek mieste. Toto je najkrajšie tajomstvo, aké môžeme mať. Je vzácne a treba ho ukryť do srdca.

Nech našou túžbou, ba viac našim snažením je, aby všetci milovali z celej duše Pána Ježiša Krista, ktorý je nevyčerpatelným tajomstvom. Aby sa nikde o ňom nehovorilo ľahkovážne, či opovržlivo, ale vždy s úctou a svätou bážňou. Aby sa deti, ani konfirmandi, ani mládež nehanbili za to, že smú verejne hovoriť o ňom, spievať na Jeho chválu. Aby otcovia rodín s dôverou a oddanosťou zverovali a ukladali toto tajomstvo do srdca svojim deťom. Lebo iba toto „Tajomstvo“ urobí z nás nových, lepších ľudí. Viac lepších ľudí je lepší národ a viac lepších národov je lepší svet, po ktorom všetci túžime.

To je najkrajší Dar Vianoc, ktorý nám Otec nebeský dáva. Toto praje z celého srdca sebe aj Vám, moji milovaní.

Vladimír Pavlík,
evanjelický farár

Adam Beľko nosil titul Majster ľudovej umeleckej výroby

15. decembra 2009 si pripomínáme 100 rokov od narodenia neobyčajne nadaného a všestranne orientovaného človeka.

Talent, ktorý nosil sám v sebe uskutočnil na koži. Pochopil podstatu vecí, našiel hľadané a prišiel do svojho duchovného domova. Titul Majstra ľudovoumeleckej výroby získal v roku 1964. Svoje umenie postavil nad peniaze. Odmietol komerciu v umení. Zomrel 18. marca 1983 ako 73 ročný.

Remeslo povýšil na umenie

Keď sa povie ľudovoumelecké spracovanie kože, tak na prvom mieste vždy stojí meno Adam Beľko. Jeho výrobky možno obdivovať v zbierkach Národopisného múzea. Opasky, obaly na knihy, krpce... opatruje rodina ako pamiatku na dobrého manžela, šikovného, zručného otca, starého otca a ľudového umelca. Pripomeňme život toho, ktorému bolo dané dávať. Bol to veľmi skromný, empatický človek. Ľuďom opravoval obuv, tašky, aktovky, kožené veci bez akéhokoľvek nároku na odmenu. Vystupoval ako ľudomil. Otca si skoro nepoznal. Mal päť rokov, keď otec narukoval do I. sv. vojny. Dotiahol to k siedmim rokom, keď otec padol v Poľsku. Ťažký život matky a súrodencov pomáhal zmierňovať svojou prácou v obuvníctve a murárčine.

Na formovanie jeho umeleckého rastu a výtvarného prejavu výrazne prispelo Ústredie ľudovej umeleckej výroby v Bratislave (ÚĽUV). S pomocou odborníkov a vlastnou húževnatosťou sa vypracoval na prvotriedneho odborníka, ktorý povýšil remeselné spracovanie kože na umeleckú prácu. Obsah jeho umeleckej tvorby je veľmi bohatý na druhy výrobkov od Jánošíkovských opaskov s liptovskými prackami, krpce pre tanečné súbory, vyhotovil prvé krpce pre Lúčnicu, rôzne plastické figúry z kože, puzdrá na perá, na kľúče, na hrebene, obaly na knihy, záložky, opasky do nohavíc, kabelky, remienky na hodiny, obaly na dokumenty, vizitky, atď. Na mnohé výrobky si robil sám vzorky podľa piešťanských a oravských výšiviek alebo si vymýšľal nové. Ako šesťdesiatročný ešte pracoval vo výrobnom družstve Ďumbier. Aby jeho umenie nezaniklo (deti zostali verné stavbáre), postaral sa o svojho nástupcu v osobe Želmíry Staroňovej, ktorá svojou tvorbou nadviazala na jeho skúsenosti a umelecký cit.

• Majster Adam Beľko

Výrobky majstra sú známe aj v zahraničí, robil na svetovú výstavu v Bruseli. Ďalej sú známe v Nemecku, vo Švajčiarsku, v Holandsku, vo Viedni, v Budapešti, v Prahe. Vybavil objednávky cez Ďumbier pre kúpeľné mestá Nimnicu, Tále, Šturec, Manín, Belušské Slatiny.

Manželka spolupracovníčkou

Dobrou spolupracovníčkou mu bola aj manželka Anna, ktorá nám priblížila príbeh ich spoločného života. Od manželky bola o desať rokov mladšia. V máji budúceho roku sa chystá osláviť deväťdesiatku. A my jej držíme palce prajúc dobré zdravie.

Adam Beľko, ako väčšina mládencov doby, ktorá je už za nami, sa vyučil za murára. Ťahalo ho to však ku koži. Vyučil sa remeslu obuvníka spolu s nebohým hercom Adamom Matejkom z Liptovského Mikuláša. S výučným listom obuvníka –

• Adam Beľko s manželkou Annou. Obyčajne robila dokončevacie práce. Plietla obaly na knihy pásikom kože.

brašnára v krízových tridsiatych rokoch pracovné uplatnenie našiel na Štrbskom Plese. Ako živnostník si otvoril dielničku priamo v hoteli Hviezdoslav. Okrem „šusterčiny“ vyrábala rôzne pamiatkové predmety pre toho, čo prišiel do Tatier. Hostia si tak odnášali domov posolstvo Tatier na koži. Jeho výrobky sa predávali v Bazáre Aloisa Chytila. Vo voľných chvíľach sa venoval fotografovaniu. Rodinné albumy hovoria, že sa stal citlivým krajinárom i dokumentaristom tatranskej prírody. Svoje univerzálne schopnosti potvrdil i tým, že od Červeného kríža získal oprávnenie podávať v prípade potreby prvú pomoc. V porubskom Červenom kríži spolupracoval s pánom farárom J. Jágerským a patril ku darcom krvi. Bol dlhoročný predseda Osvetovej besedy v Z. Porube, ochotnícky divadelník. Ako šesťdesiatročný hral v Pásme piesní a zvykov, ktoré režijne naštudoval Peter Rúfus. Menej je známe, že vyhotovil prvú koženú kopačku. Alebo presnejšie: pamäť nám predkladá účty a pripomína, že ju nemáme nadarmo a zadarmo.

Ako sa máte, Porubänky?

„Bolo to tesne pred druhou vojnou. Roboty nebolo. Hotel Hviezdoslav otvárali pred zimnou turistickou sezónou a potrebovali chytné. Oslovila nás jedna pani z Jána. Z Poruby vybrala tri dievčatá: Zuzku Kováčovie, Marku Mikulášovie (Beška) a mňa. Povedali nám, že sa máme poobliekať do krajšieho: čierne šaty, biele fertyšky a biele čelenky.“ Keď sa na poli všetko porobilo, vycestovali vlakom do Štrby, potom zubačkou. Hostia mali prísť až na Vianoce, ale dovtedy bolo potrebné poradiť hotel, okná poumývať a porobiť všetko, čo bolo treba.

„Každá sme mali jedno poschodie po dvadsaťpäť izieb. Veru sa bolo treba obracať. Ale mali sme istú prácu na celú zimu.“ zaspomínala.

Vtedy ešte netušila, že práve na Štrbskom Plese stretne svojho životného partnera a ešte k tomu z Poruby. Raz nám pani domáca rozkázala: „Dievčence, pôjdete k pánovi Adamovi, aby mi opravil topánku. Zašli sme do dielne. Pán majster tie staršie hneď poznal. Ako sa máte, Porubänky, prihovoriť sa nám. Ale mňa nepoznal. Musela som vysvetliť, že som od Bubeňov. Nevie prečo, ale oči sa nám stretli. Keď som sa vrátila k domácej, opýtala som sa: „Pani domáca a netreba opraviť aj druhú topánku?“ Jednoducho: nikdy nevieme, kedy nám do tela prichádza láska.

Ale túto vec už vyriešil sám pán Adam. Vyhľadal nás a porozprával o tom, čo robí v Tatrách.

• Vysoké Tatry a Závažná Poruba mali k sebe vždy veľmi blízko. Pre mnohých murárov, maliarov sa stali miestom chleba. Hotel Hviezdoslava na Štrbskom Plese v tridsiatych rokoch

Spoločne sme prezerali jeho fotografickú tvorbu: Jarolímkov mostík, tatranské hotely, plesá, končiare...

Mesiace na rozmyslenie

Tak sme sa s pánom Adamom bližšie zoznámili, poznávali, stretávali a keď mi na majálese v Porube na Žiarci povedal, či si ho nezoberiem, zostala som v pomykove. Mal dieťa po nebohej žene a ja som nebola na deti zvyknutá, priznala v spomienke. Spomína, že si nechala na rozmyslenie celý mesiac. Ale jeden financ na Štrbskom Plese veci predbehol. Takto oslovil mladú dievčinu:

„Hanka, počul som, že budeš pani Beťková.“

„Pane Bože, daj mi vedieť, ako sa rozhodnúť. Kurizantov som mala ha-

badej. Dokonca jedného až z Juhoslávie. Hovorí sa mladost – pochabosť, ale ja som bola opatrná a prezieravá. Povedala som si. Roky pribúdajú a môžem dostať aj horšieho. Nuž som privolila.“

V júli boli kúpiť obrúčky, išli zapísať ohlásky a v auguste bola svadba. S neskrývanou hrdosťou prezradila „Prežili sme šťastných tridsaťsedem rokov.

Bohuša som vychovávala ako vlastného a mňa má rád ako vlastnú mamu. Manžel bol múdry, dobrý a vážny človek. Rozhodnutie som nikdy neobanovala.“ V manželstve sa im narodili dve dievčatá. Soňa a Evička. Ku tej druhej nebol osud najšťastnejší. Po ťažkej chorobe desať rokov bola pripútaná na lôžku. „Môj muž sa o chorú dcérku príkladne staral: krmil, umýval, opral i plienky. Bol nám veľkou oporou v jej trápení.“

Nezabudnime, že každý z nás má svoju bolesť. A na koho sa prizabudlo, ten za to zaplatí dodatočne.

Vrstovníci

Dnes, keď listujeme v rodinných albumoch rodiny Beťkovcov a spoločne chtiac – nechtiac spomíname a pripomíname zaujímavých ľudí, ktorí svojim životom

a prácou postavili Závažnú Porubu na miesto najvyššie. Kriesime myšlienku o tom, že dejiny sa opakujú.

Porubania znova cestujú za chlebom do Vysokých Tatier. Mladý Michal Staroň sa zamestnal v bývalom Hviezdoslave. Hotel sa však zmenil na nepoznanie. Nakoniec príbeh tohto hotela stojí za pozornosť nielen rukopisom porubských murárov, čo stavbu stavali a potom tu pracovali, ale aj osudmi Porubánov, ktoré ponúkajú za sto rokov svojho trvania.

A ako je to s vrstovníkmi? Hotel stojí, časom opeknul, omladol, majster sa pominul. No medzi ľuďmi pretrvávajú plody jeho práce, zdobené kovovým razidlom „štačnou.“ Takže, aké chvály navyše, keď dobrá vec sa chváli sama.

Foto: archív, text Dušan Migala

• Anna Beťková, rodená Valentová s neskrývanou hrdosťou predstavila príbeh spoločného života s manželom Adamom.

Z rozpadnutej liečebne vznikol v Tatrách luxusný hotel

Štrbské Pleso je od nepamäti vyhľadávaným miestom pre oddych a rekreáciu. Ľuďom tu svoje služby ponúka množstvo chát, hotelov i liečebných domov. Medzi najstaršie liečebné domy patrí liečebný dom Hviezdoslava na brehu Štrbského plesa. Bol postavený na začiatku 20. storočia a postupne sa k nemu dobudovali časti Kriváň a Jánošík. Dlhé roky patril medzi dominantu Štrbského Plesa a na liečebných pobytoch sa v ňom vystriedalo množstvo ľudí. V posledných rokoch nakoniec chátrajúca a z časti vyhorená budova Hviezdoslava prešla rozsiahlou rekonštrukciou, aby 8. mája 2009 privítala svojich prvých hostí pod novým menom – Grand Hotel Kempinski Vysoké Tatry. Jedná sa o prvý päť hviezdikový hotel vo Vysokých Tatrách, ktorý svojim návštevníkom ponúka luxus ako z rozprávky.

98 nadštandardne zariadených izieb, medzi ktorými nájdete aj priestorový prezidentský apartmán s vyhlídkovou vežičkou, mlado-

manželský apartmán s panoramatickou vírivkou na streche pod holým nebom, reštauráciu s krbom, dve banketové miestnosti, hrácky salónik, loby bar a nadrozmerný obraz rozkvitnutej jarnej lúky dopĺňajú fitness centrum a jedinečné kúpele s výhľadom na tatranské štíty a pleso. Prestavanie domu na luxusný hotel bolo náročné nielen z finančnej stránky, ale aj z technickej. Jednalo sa o historický objekt a jednou z podmienok bolo aj

zachovanie viac ako sedem desiatok architektonických prvkov z Hviezdoslava. Preto pri prechádzke hotelom nájdete na stenách pôvodné maľby, originálne lustre, kľučky na dverách, alebo napríklad aj zachovanú celú časť schodišťa. Rovnako náročná bola aj prestavba podzemných priestorov liečebne, kde viac ako rok robotníci ručne pracovali na rozbíjaní kameniva a výstavbe dodávateľských a skladových kapacít.

Hotel zamestnáva približne stovku zamestnancov nielen z okolia Tatier, ale aj z celého Slovenska. Keďže sa jedná o zahraničnú spoločnosť, pracujú tu aj ľudia z Nemecka, Maďarska, Rakúska, Talianska, Bulharska, Španielska či Egypta. Pre zaujímavosť, za noc vo vynovenom Hviezdoslave zaplatíte od 290 EUR do 11 000 EUR (8 726,54 SKK–331386 SKK).

Text i foto Michal Staroň

Nádejná moderátorka je aj úspešná gymnastka

Víťazkou regionálnej súťaže mladých moderátorov sa stala Nikola Stankovianska zo Závažnej Poruby, študentka prvého ročníka hrádockého gymnázia.

Doteraz žiadne skúsenosti s moderovaním nemala, ale trikrát postúpila do krajského kola recitačnej súťaže Hviezdoslavov Kubín.

„Na súťaž ma nahovorila pani profesorka Tatiana Mravcová práve preto, lebo vedela, že chodievam na recitačné súťaže. Dva týždne pred súťažou bol seminár, na ktorom nám povedali, aké budú disciplíny a ako sa máme pripraviť. Mali sme aj jedno stretnutie s pani profesorkou. Upozornila nás, aké robíme chyby a ako sa máme zdokonaľovať,“ prezradila Nikola.

Pripravila si reláciu o farbách a o spánku

Prvou súťažnou disciplínou bolo moderovanie spravodajstva. Nikola si pripravila správu o automobilke, auto-nehode a olympijských hrách. Naučila sa ich naspamäť a ani raz sa nepomýli-la. Perfektne zvládla aj interpretáciu reklamného textu o solárnych paneloch a rozhovor so zaujímavou osobou. Každý súťažiaci si ju mohol vybrať sám. Nikola si vybrala spolužiačku Aničku Šlosárovú. Prečo? „Lebo je veľmi šikovná v škole, chodí na jazykovku, popri tom tancuje a hrá na gitare.“

Nádejná moderátorka zaujala aj vlastnou reláciou o farbách a spánku. Dozvedeli sme sa, napríklad, že keď je v byte veľa žltej, ľudia sa v ňom často hádajú. Lepšie je vymalovať steny na ružovo. Keď väzňov v jednej americkej väznici dali do ružovej miestnosti, o pár sekúnd boli údajne pokojnejší. Hovorila aj o spánkovom apnoe. Je to stav, keď človek chrápe tak, že na chvíľu prestane dýchať.

• Nádejná moderátorka Nikola Stankovianska (hore)

Moderátorský vzor nemá

Aj keď Nikola za mikrofónom pôsobila suverénne a prirodzene, priznala sa, že mala trochu trému. Pred zrkadlom vraj netrénovala, ale pred maminou, ktorá bola jej prvým kritikom a poradcom. A čo povedala na výkon svojej dcéry? „Bola som milo prekvapená, že vyhrala a držím jej palce.“

Zaujímalo nás, či má Nikola moderátorský vzor a čo hovorí na našu súčasnú najúspešnejšiu moderátorku Adelu Banášovú. „Moderátorský vzor nemám. A čo hovorím na Adelu? Celkom im to s tým Marešom ide, aj keď Superstar veľmi nepozieram.“ Na otázku, či by chcela byť moderátorkou a akej relácie, odpovedala: „Ešte som o tom neuvažovala, ale možno by ma bavilo byť moderátorkou alebo redaktorkou.“

Na gymnastiku chodí od štyroch rokov

Sympatická študentka, ktorá by sa pokojne mohla prihlásiť aj na súťaž krásy, je aj úspešnou gymnastkou. Od štyroch rokov chodí na gymnastiku v Závažnej Porube. Vlní sa družstvo porubských gymnastiek pod vedením trénerky Ivety Bečkovéj stalo majsterkami Slovenska v Team-Gyme juniorov v Bratislave a zvíťazilo aj v celoslovenskej Gymnosúťaži v Spišskej Novej Vsi. Nikola zvíťazila aj v kategórii jednotlivcov. Jej najobľúbenejšou disciplínou sú pódiové skladby. „Choreografie vymýšľame spolu s trénerkou a jej dcérou, ktorá tiež cvičí a trénuje aj menšie dievčatá. Poslednú pódiovku sme vymysleli spolu, bol to taký kolektívny výtvor. Gymnastika je môj koníček, tréningy máme dvakrát do týždňa a rada na ne chodím.“

V novembri čakali Nikolu dve súťaže. Krajská v moderovaní a celoslovenská v gymnastike.

BEATA CHRENKOVÁ,
MY Liptovské noviny

Obdoba čisto náhodná?

Časopis REPUBLIKÁN roku 1923 uverejnil príspevok Podpoludničiar zo Závažnej Poruby.

Text uvádzame v dobovom pravopise

Závažná Poruba. V tichej dolinke pod skalnatou Poľudnicou leží naša dedinka, a Poľudnica na nás hľadá, akoby nás dakedy napomenúť chcela ku skromnosti a aby sme riadny život viedli. Lebo ho veru nevedieme. Nestriežlivosť, pijanstvo, neskromnosť a pýcha zavládli duše mnohých našich spoluobčanov. Od krikú, hulákania je v našej dedinke v sobotu a v nedeľu, keď robotníctvo s plácou domov popri-chodí, taký nepokoj, že nielen pokojní občania, ale hádam ani tá stará Poľudnica zaspáť nemôžu. Keď po poľných prácach ustatí roľníci by sa na oddych uložili, vtedy si títo nestriežliví ľudia, medzi nimi aj invalid, ktorý zo štátnych peňazí žije, začnú nepokoje robiť, ba najnovšie sa aj na päsť probujú, iste aby si silu vyprobovali. Tak veru, pýcha, nadutosť zavládli dušou nášho sedliaka natolko, že sa obávame, či tie majetky, ktoré nám predkovia nagazdovali dedičia ozaj udržia a nerozgazdujú po lum-pačkách. Keď porovnáme minulosť, kde sobášne čižmy gazdinej potrvávaly pri ša-novlivosti aj desať rokov (pravda nosila ich len do kostola, a keď bolo blato, nuž ich v rukách niesla) s dnešnými, kde dcérka takej skromnej matky musí mať prinajmenej tri páry topánok, tak veru ďaleko nevygazdujeme. Pravda pritom je ľahko nadávať na republiku, a že nám bolo voľakedy lepšie, ako dnes atď. Porovnajte si len lepšie tie časy s terajšími, a nevyhadzujte groše, tak ako ste s nimi gazdovali voľakedy, a uvidíte, že Vám nebude horšie.

Menej pýchy, nadutosti, a viac skromnosti a striežlivosti, a nebude Vám horšie, ako Vám bolo!

Podpoludničiar

A predsa sme sa stretli...

Vraj dospeli sme, 50-tka zaklopala na dvere, a tak aby v hanbe neostali sme organizačný výbor v zložení: Paľko Beľko, Ivetka Jurečková, Hanka Filkusová Vás pozývajú na stretnutie, na ktorom si zaspomínáme na mladosť a predošlé roky. Je dobrým porubským zvykom stretnúť sa či už spolužiaci, tak aj spoluobčania, preto veríme, že Vám žiadne okolnosti ani vlastná pohodlnosť nezabránia v účasti na stretnutí dňa 21.11.2009 v kultúrnom dome v Závažnej Porube o 16:00 hodine. Tešíme sa aj na Vašich partnerov a partnerky.

Organizátori

Drahí vrstovníci a rodáci, dnešný deň je pre nás oslávencom päťdesiatky, ktorí sme sa tu v rodnej obci Závažnej Porube stretli, naozaj vzácnou príležitosťou. Stretli sme sa s bázňou v srdci, aby sme si spolu premietli a pripomenuli krásne časy, ktoré sme najmä ako deti spolu prežili, aby sme spolu zalistovali v knihe svojho života a z jej stránok tým druhým prečítali, akú sme ju vlastne napísali.

Osud každého z nás je jedinečný. Život je čaša plná prekvapení. Neraz nám priniesol radostné chvíle, neraz chvílky úzkosti či bóľu, vše naplnil nás láskou a nehou, že sme jej mali aj na rozdávanie a neraz potrebovali sme pomoc blízkych, aby sme uniesli bremeno, čo na pleciah nám naložil. Nezabudol ani na víťazstvá, ale ani na prehry. Rôčky a roky nenápadne utekali, jeden ku druhému sa zagúľali a určite nikto z nás nechcel uveriť, že naozaj už prišiel TEN deň, keď ich bolo nagúľaných rovných päťdesiat.

„Čože je to päťdesiatka... „túto vetu si určite každý z nás v tomto roku vypočul nepočetne krát. A čo je to Päťdesiatka? Je to číslovka ako každá druhá. Nie je ničím výnimočná, ničím mimoriadnym zaujímavá, ak sa na ňu pozeráš ako na číslo. Ale keď za tým číslom vidíš, čo si prežil, cítiš, čo si precítil, pomyslíš si na ľudí, ktorých si stretol, ktorých obdaroval, ktorým si ublížil a predstavíš si, koľko si toho videl a koľko ešte nevidel, koľko vedomostí a múdrostí si nazbieral a koľko je jej ešte na zbieranie, vidí sa Ti päťdesiatka málo a či veľa?

Svet je plný tajomstiev a prekvapení. Želajme si preto navzájom, aby aj pre nás aj po päťdesiatke takým bol, aby sme boli naďalej takí mladí, aby sme mali za čo bojovať, takí múdri, aby sme sa stále mali čo učiť a vzdelávať a takí zvedaví, aby sme mali čo objavovať, hľadať a nachádzať.

Zacnelo sa mi po tebe, ty rodná Poruba moja.
Zacnelo sa mi po horách, čo navôkol stoja.
Zacnelo sa mi po lúkach, po čerstvej vône sena.
Zacnelo sa mi po tráve, keď je z rána orosená.
Zacnelo sa mi po domoch,
čo čupia v tichu lesa,
po chladnej vode zo studne,
či z horského plesa.
Zacnelo sa mi po slnku, chcem cítiť jeho teplo.
A ráno víťas prvý lúč, po noci prvé svetlo.
Zacnelo sa mi po kvetoch, po vône ranných ruží.
Zacnelo sa mi po vtákoch,
ich spev každého vzpruží.
Zacnelo sa mi po nehe, po nehe ľudských duší.
Chcem počuť tlkot ich srdiec, čo v nich ticho búši.
Zacnelo sa mi po mame, už nepočuť jej slová.
Otec môj chcem zaciť tvoj dlane znova.
Chcem s vami sedieť ešte raz doma pri jednom stole,
a prekročiť prah Vašich dverí,
keď bývali aj moje.
Zacnelo sa mi po tebe, po nás láska moja.
Po bozkoch v tvojom náručí,
čo nás navždy spoja.
Zacnelo sa mi po tebe,
po tvojom teplom dychu.
Zacnelo sa mi po deťoch,
po ich detskom smiechu.
Zacnelo sa mi po mieri, po slobode mojej, po našom tichom živote, po šťastí v dlani tvojej.
Zacnelo sa mi po tebe domovina krásna.
Zacnelo sa mi po rokoch,
buď z bohom mladosť šťastná.
Zacnelo sa mi po vlasti,
po rodnej hrude zeme.
Kde sme rástli do krásy,
tam kde aj zomrieme

Poodkryli sme osudy

Aj keď pomaly na sklonku roka, ale predsa, sme sa na otázku „Čože je to päťdesiatka...“ pokúsili zodpovedať v sobotu 21.11.2009 rovesníci a rodáci zo Závažnej Poruby. Stretli sme sa bývalí spolužiaci Základnej školy v Závažnej Porube ročníka 1959, ako aj terajší obyvatelia obce, ktorí prelomili v tomto roku laby polstoročnice života. Zišli sme sa 16-ti ročníkoví spolužiaci, jeden, ktorý dral lavice o ročník nižšie, lebo mu zle roky vychádzali a dvaja súčasní obyvatelia obce. Spolu s partnermi sa nás zišlo tridsaťjeden. Tí, čo prišli, určite neobanovali. Predstavitelia obce Závažná Poruba a Ženská spevácka skupina nám pripravili krásnu spomienkovú slávnosť pretkanú úprimne povedaným slovom, básňou i piesňou. Nejednému z nás sa od dojatia zaleskla slza v očiach, keď sme si premietajúc, čo sme prežili, hľadeli do tváre, v ktorej sa už nezračila detská náivita a nevinnosť, ale prežitý roky, životné skúšky, radosti, ale aj bóle. A bolo na čo spomínať. Každý išiel za svojim osudom a kúsok z neho poodkryl tým, s ktorými dral nohavice v školských laviciach, s ktorými vystrájal betárstva, aké dnešné deti v zajatí elektronických hier a počítačov už asi nezažijú. Sme šťastní, že prišli aj všetky naše učiteľky: pani Milota Vadovická, pani Hedviga Šarašinová a pani Viola Jambrichová. Čas zmazal diametrálny rozdiel postavenia učiteľa a žiaka a teraz sme si spoločne ako dobrí známi porozprávali, kto kde je, čo robí a ako zúžitkoval iskričku, ktorá rozduchala ohníček vzdelania založený v porubskej škole. Boli sme sa pozrieť aj v nej. Je nová, krajšia, modernejšia, ale stále naša prvá a určite najmilšia. Ďakujeme terajšej riaditeľke Márii Boltžiarovej, že sme ju videli, ako aj za zaujímavé informácie o nej, či už z histórie, ktoré mnohí z nás veru ani

• 5. ročník - školský rok 1969/70: Ivan Mudroň, Pavel Beľko, Ján Kubovčík, Ján Miša, Božena Jezná, Jana Jambrichová, Anna Vretenárová, Miroslav Ilanovský, Jaroslav Križka, Ján Klimčík, Igor Uram, triedna učiteľka Milota Vadovická, riaditeľka školy, Ľubica Mikulášová, Drahuša Kuzmová, Jana Šuchtárová, Iveta Šuleková, Iveta Jurečková, Katarína Mikulášová, Jana Hladká, Eva Vadovická, Tatiana Mudroňová, Iveta Šarašinová

nepoznali alebo súčasnosti. A keď nás večer prekvapila Folklórna skupina Poludnica svojim vtipným a veselým spevom a tancom všetkých nás určite uchvátil pocit hrdosti a šťastia, že žijeme alebo sme sa narodili práve na tomto kúsku zeme. Na záver nášho spomienkového večera, ktorý skončil nedelným ranným briežením sme si spoločne popriali, aby svet, ktorý je plný tajomstiev a prekvapení, aj pre nás aj po päťdesiatke takým bol, aby sme boli naďalej takí mladí, aby sme mali za čo bojovať, takí múdri, aby sme sa stále mali čo učiť a vzdelávať a takí zvedaví, aby sme mali čo objavovať, hľadať a nachádzať.

Iveta Jurečková, rod. Šarašinová

Podakovanie

Pred nedávnym som dostal pozvánku na stretnutie „päťdesiatnikov“. Nevedel som, ako prebieha táto akcia, ale rozhodne som sa potešil. Boli sme so ženou veľmi milo prekvapení, pretože nie sme rodáci a do tejto obce sme sa prisťahovali. Celý program sa nám veľmi páčil. Od stretnutia a uvítania na obecnom úrade, cez návštevu základnej školy, spojenú s výkladom riaditeľky a spomienkami bývalých spolužiakov a ich učiteľiek, až po perfektný program v kultúrnom dome, kde sme sa zabavili na vystúpení súboru Poludnica a zatancovali si pri dobrej hudbe.

Chcel by som sa touto cestou poďakovať organizátorom za možnosť zúčastniť sa tejto jedinečnej a vynikajúcej akcie. Pre nás to bola výborná príležitosť spoznať nových ľudí i získať nové informácie o obci.

Ing. Karel Krajíček

Aká si mi krásna, ty rodná Poruba moja...

Vraj dospeli sme, 50-tka zaklopala na dvere, a tak sme sa my, ročník 1959, 21. novembra 2009 stretli v rodnej obci a pripomenuli si krásne časy detstva, ktoré sme tu prežili.

Prvé kroky, prvé básničky v materskej škôlke, prvé písmená a počty v základnej škole, predprvomájové sprievody dedinou či majálesy. Slávnostné odovzdávanie prvých občianskych preukazov či konfirmácia - to všetko sú spomienky na detstvo a mladosť. Na prahu dospelosti sme sa rozleteli na všetky svetové strany za vedomosťami či skúsenosťami, aby sme sa vracali domov načerpať nové sily i energiu. Pri príležitosti nášho okrúhleho jubilea sme sa vrátili do nášho detského sveta a zistili sme, že sme sa vôbec nezmenili, len sme zrelší, múdrejší, skúsenejší, so striebrom vo vlasoch. Slávnostným okamihom a oživením našich spomienok bolo prijatie na obecnom úrade, kde po slávnostných príhovoroch a kultúrnom programe svojím podpisom sme potvrdili svoju spolupatričnosť rodnej obci.

Pri dobrej muzike, speve a tanci spolu s folklórnou skupinou Poludnica v dobrej zábave sme zotrvali do ranných hodín.

Za nezabudnuteľný zážitok sa chcem poďakovať obecnému úradu, i našim p. učiteľkám, i Vám, milí spolužiaci - pretože:

Náš život podobá sa knihe. Múdry človek premýšľa pri jej čítaní, pretože vie, že ju môže čítať iba raz. Naše okrúhle jubileum je malým zastavením pri jej čítaní. Prajeme si, aby sme ju aj v budúcnosti vždy čítali s láskou, získanou životnou múdrosťou a rozvahou.

Potom všetko čo do nej vpišeme, zostane v srdciach našich najbližších a budeme si môcť povedať, že náš život stál za to, pretože sme ho žili pre ostatných.

Ešte raz všetkým veľa, veľa zdravia, šťastia a Božieho požehnania. Zároveň aj pokojné vianočné sviatky a šťastný nový rok 2010

Táňa Zelníková, r. Mudroňová

Sprievodca po Tatrách

Napísal Miloš Janoška

Vydal F. Klimeš v L. Sv. Mikuláši 1911

Text uvádzame v pôvodnom pravopise.

Na Poludnicu, 1550 m.

Od Mikuláša dobrý turista potrebuje len 2 aj 3/4 hodiny, a tak dosť je pohnúť sa hneď po obede. Do Iľanova, šumnej dedinky môžeme ísť aj na voze. Pešo 35 min. Za dedinou popri jednej súkromnej ville hôrnou cestou do dolinky. Najprv musíme sa vyškríabať hore strmou stráňou na Končistý (1309 m.). V pol vrchu priekom je jedno bralo. Ponad to v pravo prťami do hôrky. Strmým chodníkom na bralnatý hrebeň. Tu našli by sme protež (Gnaphalium Leontopodium). Hrebeňom vedie chodník až na bralnatú, na vrchu lúčkou sa končiacu Prednú Poludnicu. Báječný výhľad na Liptov. Čo aj len k vôli tomu oddá sa výnšt na Poludnicu. Idúc na juh prideme na úbralie Zadnej Poludnice. Krásny výhľad menovite na Ďumbier. V jednom brale je dutina a v hornej čiastke cisterna. To volajú Humnom. Nazpät tou istou cestou: ale dalo by sa od Končistého pustiť aj do dolinky Majerskej. Sostup do Iľanovskej doliny hodne nepohodlný a niekde pre bralné skoky nemožný.

Miloš Janoška (1884 – 1963), priekopník slovenskej turistiky a alpinizmu. V duchu pripomenutia si 125. výročia narodenia Miloša Janošku sa 15. augusta 2009 uskutočnil Národný výstup na Kriváň za účasti porubských turistov.

• **Dolný rad zľava:** Ján Miša, Anna Filkusová (Vretenárová), Jana Kováčová (Jambrichová), Jana Hrabovská (Suchtárová), Ľuba Kubovčíková (Mikulášová), Iveta Šúleková (Mlynčeková), Anna Majerková, Iveta Fojčíková (Jurečková), Drahuša Trnovská (Kuzmová), Katarína Mikulášová). **Horný rad zľava:** Tibor Maňka, Eva Franková (Vadovická), Táňa Zelníková (Mudroňová), Pavel Betko, Iveta Jurečková (Šarašinová), Ján Kubovčík, Karel Krajíček, Dušan Grieš, Ivan Mudroň.

Foto: D. Migala

Blížia sa voľby do orgánov Združenia majiteľov lesov

**Využite možnosť
nahlásenia kandidátov.**

V zmysle platných stanov pripravuje Združenie majiteľov lesov pozemkové spoločenstvo v Závažnej Porube na koniec mesiaca februára zvolanie riadneho Valného zhromaždenia. Na svojom novembrovom zasadnutí sa výbor zaoberal prípravou tohoto zasadnutia a bol prijatý návrh, aby členská základňa bola informovaná, že na tomto februárovom zasadnutí sa budú konať riadne voľby do výboru združenia a do dozornej rady. Chceme preto touto formou pripomenúť všetkým členom ZML, že v zmysle platných stanov do orgánov združenia môžu byť volení členovia spoločenstva starší ako 18 rokov, okrem tzv. domnelých vlastníkov v zmysle čl. III. bod 1. písm. d/ Stanov. Členom dozornej rady môže byť aj nečlen spoločenstva, ale v 5 člennej dozornej rade, môžu byť zvolení len dvaja nečlenovia.

V zmysle schváleného a platného volebného poriadku môže každý člen podávať návrhy na zapísanie člena spoločenstva na kandidačnú listinu výboru resp. dozornej rady s tým, že takto navrhnutý člen sa stáva po zapísaní do kandidačnej listiny kandidátom na zvolenie do príslušného orgánu ZML. Pri nahlásení, ktoré môže byť ústne, alebo písomné, doručené na adresu ZML PS v Záv. Porube, musí byť podpisom navrhnutého člena vyjadrený jeho písomný súhlas, že chce byť zapísaný na kandidátku a po zvolení na Valnom zhromaždení aj riadne vykonávať funkciu či už vo výbore, alebo dozornej rade.

Upozorňujeme, že návrhy na členov do orgánov spoločenstva sa budú prijímať do 15. februára 2010, kedy bude zoznam kandidátov definitívne uzatvorený a prepísaný na kandidačnú listinu, ktorá bude ako dokument- volebný lístok, predložený členom na zasadnutí Valného zhromaždenia za účelom vykonania aktu volieb.

Výbor ZML PS v tomto predvianočnom období chce zároveň popriať všetkým svojim členom, ale zároveň aj všetkým našim občanom, spolupracovníkom, odberateľom aj dodávateľom príjemné a pokojné prežitie vianočných sviatkov a predovšetkým veľa zdravia a šťastia v nastávajúcom roku 2010.

**Eudovít Miša,
podpredseda ZML PS**

V živote sa všetko vráti

• Deti zarecitovali starým rodičom

Jeseň. Ročné obdobie dozrievania a zberu úrody. V živote človeka jeseňou označujeme roky starnutia. Tiež zberáme a žneme čo sme zasiali. A či sme zasiali dobre, presvedčame sa my, starí rodičia každodenne. Výnimočne jeden deň v októbri, Mesiaci úcty k starším. Opäť na nás naše vnúťatá nezabudli.

27. októbra 2009 bolo v materskej škôlke v Závažnej Porube viac „starkých“ ako detí. Staré mamy prišli s domácimi koláčikmi, starí otcovia s fotoaparátmi. Každý si chcel zachovať spomienku na toho svojho „slimáčika“, či „motýlika.“ A deti boli opäť úžasné. Spievali, recitovali, tancovali len pre nás. Objatie vnúťat po vystúpení bolo nefalšované, úprimné, ničím nenahraditeľné. Pani učiteľky nás pozvali do tried občerstviť sa. Deti sa pochválili svojimi „domčekmi“ s ich prácami, zaspievali anglické pesničky, spoločne sme sa zahrli. Sediace na malých stoličkách sme sa podvedome vrátili do svojich rokov „úvodu“. Aj my sme boli deťmi, ale bolo to už dávno. V tento deň sme mali k nim veľmi blízko.

Ďakujeme zaň nielen našim vnúťatám, ale aj pani riaditeľke a pani učiteľkám, ktoré ich vedú k úcte k starším nielen v októbri, ale po celý rok. Keď sa naučia vážiť si šediny, nemusia sa báť osamelosti a nepovšimnutia v starobe. V živote sa všetko vráti.

K. Devečková

• Starí rodičia sa vznášali na obláčiku blaženosti

Vďaka za pomoc

Ako mnohí iste viete, v marci t. r., som pri lyžovačke na „našom“ Opalisku spadol a utrpel ťažký úraz chrbtice, komplikovaný vnútornými zraneniami. Jeden nešťastný okamih ma na dlhé roky, ak nie navždy, pripútal na invalidný vozík.

Pre každého človeka je vyrovnanie sa s takouto zmenou psychicky veľmi obtiažne, a ani ja nie som výnimkou. Vo chvíľach nešťastia je vedomie, že človek neostáva sám, nesmierne dôležité.

Preto mi dovoľte, aby som sa na stránkach našich novín poďakoval za podporu, ktorú som v tejto zložitej a pre mňa ťažkej chvíli dostal, a ktorá mi veľmi pomohla pri liečbe a vytváraní podmienok na zvládnutie novej situácie (bezbariérové úpravy, platený pobyt v NRC Kováčová nad rámec hrađený poisťovňou, náklady na rehabilitačné pomôcky), a tiež pri mojom snažení o čo najlepšie zotavenie sa a návrat do každodenného života.

Moja vďaka patrí najmä rodine z L. Hrádku, spolužiakom Ľubovi Baránimu a Paľovi Mikulášovi, evanjelickému cirkevnému zboru, obecnému úradu, Jednote dôchodcov, firme Igora Hladkého, rodine Mikulášovej, krstným rodičom, a najmä rodičom a bratovi s manželkou.
Ď A K U J E M

Martin Galko

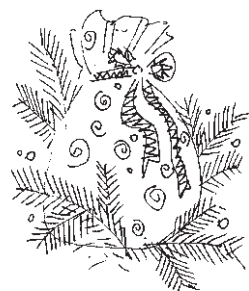
Obnovili a určili mená

Dobrovoľný hasičský zbor v Závažnej Porube cestou Porubských novín ďakuje Vladimírovi Ilanovskému st. za obnovu vzácneho obrazu, na ktorom sú predchodcovia dnešných hasičov. Ďakujeme aj Ing. Jánovi Dudovi a jeho blízkym za identifikovanie osôb na tomto obraze. Zarámovaný obraz plánujeme umiestniť na čestné miesto v malej, ale útulnej hasičskej miestnosti.

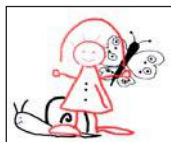
Podpísaní: Hasiči Závažnej Poruby.

Modré z neba

V obľúbenej televíznej relácii Modré z neba sa predstavil Erik Macko. V televíznom štúdiu Markízy ho sprevádzal Detský folklórny súbor Ďumbier, v ktorom účinkuje ako sólista. Talentovaný spevák zaspieval Kotlík medený z muzikálu Na skle malované. Svojím umením predstavil obec pod Poludnicou celému Slovensku.

Okienko MŠ

6.10. Beseda s pracovníkom NAPANT-u p. Hančinom. Porožprával deťom a premietol obrázky o Slovenských jaskyniach, ako vznikli, aká je v nich výzdoba, ako sa volajú kvaple.

10.10. Deti privítali v materskej škole návštevu z Bohuslavíc, každému odovzdali darček, zaspievali pesničku, zatancovali.

12.10. Beseda s pracovníčkami z Múzea ochrany prírody a jaskyniarstva. Porožprávali a premietli deťom obrázky z prostredia prírody, oboznámili ich s liečivými rastlinami lesov, lúk a záhrad.

27.10. Slávnosť v materskej škole pri príležitosti Mesiaca úcty k starším. Deti predviedli starkým program, za čo im oni pripravili pohostenie.

30.10. Lampiónový sprievod cez dedinu spolu so základnou školou. Lampióniky svietili deťom na cestu od penziónu Zivka po celej dedine až ku ihrisku, kde bol ohňostrojom a pohostenie pre deti.

9.11. Odborné logopedické vyšetrenie detí II. triedy Mgr. Matisovou.

9.11. Beseda s pracovníčkou Múzea ochrany prírody a jaskyniarstva na tému „Príprava zvierat na zimné obdobie.“ O zvieratách, ktoré odlietajú, nezimujú u nás, o zvieratách, ktoré sa ukladajú na zimný spánok – medveď, veverička, svišť, plch, o zvieratách, ktoré ostávajú aj cez zimu v lese – jelenia zver, kamzík, diviak, vlk, rys. Deti si pozreli aj diapozitívy a vypchané zvieratá.

Deti s lampiónmi

Posledný októbrový piatok sa deti z Materskej a Základnej školy v Závažnej Porube zúčastnili lampiónového sprievodu v našej obci.

Všetci sa zišli na vyšnom konci pri cintoríne, odkiaľ deti so svojim doprovodom vyrazili.

Mali ste vidieť toľko radosti – nikomu neprekážalo, že ho neposlúcha svetielko v lampióne.... a keď ešte dostali deti od pani Trégerovej počas svojej púte lízatka....

Všetci unavení z tmy a zodpovednosti z nesenia lampiónov ukončili svoj „pochod“ v telocvični na nižnom konci, kde pre všetkých dobré a starostlivé mamičky pripravili čo-to drobné a dobré pod zub.

Ing. Eva Medvecká

Poznávali nepoznané

Deti sa na uja Ing. Hančina veľmi tešili. Už od rána sa na stretnutie pripravovali: kreslili, spievali a rozprávali sa o zvieratkách.

Nové poznatky o lesných zvieratách im odovzdal prístupnou formou. Premietanie bolo spojené s besedou, deti s ujom komunikovali, navzájom sa dopĺňali, učili sa poznávať nepoznané. Formou otázok a hádaniek si zopakovali nové poznatky. Tieto naše stretnutia a celkovú spoluprácu, hodnotíme veľmi pozitívne, spestrujú náš výchovno-vzdelávací proces a celkové dielo v MŠ.

Prajeme ujovi Hančinovi veľa úspechov a tvorivých nápadov a spolu s deťmi sa tešíme na nové stretnutia.

Zapísala p. uč. L. Jambrichová

Mamin mrežovník

• Mamin mrežovník ponúka deťom teta Soňa.

Dom Milana Rúfusa v Závažnej Porube navštívili deti 2. triedy z MŠ pod vedením p.uč. vo štvrtok (26. nov. 2009) po dohode s Dr. S. Barániovou, ktorá deti ponúkla tradičným mrežovníkom.

Blížšie sa oboznámili so životom uja Milana a spoznali členov jeho najbližšej rodiny, oboznámili sa vhodnou formou s jeho tvorbou a taktiež videli jeho prvé rukopisy.

Deti uja Milana poznajú z fotografií, z rozprávania v MŠ, od rodičov, ale možnosť akou bola návšteva jeho domu, zážitkovým učením, umožnilo deťom ešte lepšie poznať túto, pre nás všetkých významnú osobnosť.

Tešíme sa na ďalšie stretnutie, ktoré bude pri bylinkovom čaji, pri stromčeku a mrežovníku, ktorý tentoraz upečú p.uč. spolu s deťmi.

Na záver si želám, aby nielen deti poznali život a dielo M. Rúfusa a dom v ktorom žil, ale aj rodičia. A to je zároveň aj pozvánka pre rodičov. Srdečne pozývame na návštevu.

Po návšteve domu, sa, milí rodičia, dozviete, čo deti už vedia, čo videli a čo dobre poznajú.

riad. MŠ K. Jambrichová

• Olympijský klub Liptova vyhodnotil olympijské aktivity za rok 2009.

ŠKOLSKÉ ZRKADIELKO

Regionálna výchova

Na regionálnej výchove sme boli u pána Staroňa. Videli sme krásne výrobky z dreva. Ukázal nám maličké krosná, studňu, vlačuhy, kosu, pluhy a zvieratká.

Všetkým deťom sa to veľmi páčilo. Mne sa najviac páčila starodávna studňa. Dozvedeli sme sa veľa zaujímavého o tom, ako ľudia kedysi žili. Za to, že sme boli dobrí, tak nám dali koláče a cukríky.

Adko Kendera, 2. ročník

Dňa 9. novembra sme boli u pána Petra Staroňa. Videli sme tam veľa drevených výrobkov - vozy, kone, studňu a všelijaké veci na tkanie. Cítili sme sa príjemne, lebo nám hovoril, ako naši predkovia žili.

Veľmi pekne by sme sa chceli poďakovať páňovi Petrovi Staroňovi a Kataríne Deveckovej za to, že nám pekné veci z dreva ukázali a o nich porozprávali.

Hanka Štrkolcová, 2. ročník

Život v lese

Do našej školy prišla teta z Múzea ochrany prírody z Liptovského Mikuláša. Naučili sme sa, ktoré sú chránené územia a tiež aké sú listnaté lesy, zmiešané lesy a ihličnaté lesy. Najviac sa mi páčili zvieratá vlk, medveď a rys.

Petko Stromko, 2. ročník

Dnes sme boli na besede. Rozprávala a premietala nám teta Staroňová. Veľmi sa mi to páčilo. Videli sme obrázky medveďa hnedého, ďatľa, rysa, lišky, ježa. Povedala nám, aká je liška prefikaná a ako vie uloviť ježa. Veľa sme sa dozvedeli o prírode, o rastlinách a o zvieratách. Potom sme si pozreli veľkú nástenku, na ktorej boli chránené územia.

Tomáško Maľkuliak, 2. ročník

Športový deň

Vo štvrtok 12. 11. sme si išli zašportovať, lebo v novembri je týždeň boja proti drogám. Celá škola sme išli do telocvične. Chlapci si zahrali futbal. Bolo to super, lebo som dal jediný gól a vyhrali sme 1:0. Dievčatá zase vybíjajú. Cítil som sa dobre, lebo sme vyhrali. Moje družstvo bolo super.

Boris Dvorský, 4. ročník

Lampiónový sprievod

30. októbra sa konal lampiónový sprievod. Už som sa nevedela dočkať. Po gymnastike som utekala domov. Prezliekla som sa a vyrazili sme. Keď sme prišli na cintorín, teta Monika mi dala môj lampión a zaradili sme sa. Pomaly sme išli s maminou, ocinom, tetou Katkou a malou Tete. Bola veľká zima, a tak sme nezašli veľmi ďaleko. Ale aj tak som si to užila. Veľmi sa teším na budúci rok, myslím, že to bude super.

Michaela Macková, 4. ročník

Deň proti drogám

Raz vo štvrtok, v novembri 12. 11. sme si pripomenuli deň proti drogám. Celá škola sme sa vybrali do veľkej telocvične. Chlapci hrali futbal a dievčatá vybíjajú. Keď sme sa rozdeľovali do družstiev, prebehla cez telocvičňu myš. Dievky začali pišťať. Cítil som sa lepšie, keď som si zahral.

Timotej Beťko, 4. ročník

4. 9. - Jesenná olympiáda - konala sa v rámci prevencie boja proti drogám. Pri chate Opalisko sme deti rozdelili do štyroch zmiešaných družstiev. Starší pomáhali mladším prvákovi. Súťažili v štyroch disciplínach: hod čižmou na cieľ, skok vo vreci, prekážková dráha a triafanie ceruzkou do fľaše.

12. 11. - Športový deň - „Deň boja proti drogám“. V rámci aktívneho využívania voľného času sme pre deti zorganizovali „Školský futbalový turnaj“, pre chlapcov a „Turnaj vo vybíjaní“, pre dievčatá.

Spravodajstvo ŠKD

18.9. - Deň chôdze. Všetci žiaci zo školského klubu detí boli na turistickej vychádzke na Opalisku.

16.10. Hurá prvý sneh! Prvá sánkovačka a stavby zo snehu plné zábavy.

23.10. Súťaž medzi žiakmi o najoriginálnejšiu stavbu z piesku.

2. 11. Chráň si a udržiuj v čistote prostredie v ktorom žiješ. Hrabanie a odvážanie napadaného lístia zo školskej záhrady a dvora.

18. 11. Obrovský štvorboj - športová súťaž v hode na cieľ, skok, precvičenie zručností - stavanie veže, prenášanie loptičky na lyžičke. Víťazí boli odmenení vecnými cenami.

Milo nás potešili

4.12.

Naša škola by chcela poďakovať Obecnému úradu za darčeky, ktoré milo potešili naše deti a ďalej by sme chceli poďakovať Nikole Stankovianskej, Lubovi Michalkovi a Jakubovi Petrášovi za vytvorenie úžasnej mikulášskej atmosféry.

Športom proti drogám

12. 11. 2009, vo štvrtok sme boli vo veľkej telocvični. Zišli sme sa tam celá škola. Chlapci hrali ako prví futbal. Po nich hrali dievčatá vybíjajú. Mňa ani raz nevybili. Športovali sme proti drogám. Kým sme sa hrali, po telocvični prebehla myš. Bol to najkrajší deň z celého týždňa.

Nikolka Tkáčová, 3. ročník

Hodina s rodičmi

4.11., sme mali v škole otvorenú hodinu s rodičmi. Veľmi sa mi páčila. Niekedy sa rodičia na nás aj zasmiali. Na hodine sme čítali text: Prekvapenie pre Zuzku. Na matematike sme počítali príklady na tabuli. Pani učiteľka nám dala kartičky s rybkami a my sme ich museli zatriediť podľa i, y. Môj ocino bol pozrieť sestru Natálku v 2. triede.

Dianka Brziaková, 3. ročník

Turnaj vo futbale

Turnaj vo futbale sa konal 12.11. vo veľkej telocvični, počas tretej a štvrtej hodiny. Boli tam žiaci z celej školy. Športovali sme proti drogám. Najviac sa mi páčil futbal. Rozvolili sme sa na dve družstvá. Moje družstvo vyhralo 1:0. Dievčatá hrali vybíjajú. Po skončení sme sa obliekli a išli do školy. V škole som sa pripravil na hodinu čítania s písaním.

Adrián Holubčík, 3. ročník

Sústredenie v Rakúsku

22.11. pôjdem na zájazd do Rakúska. Pôjde aj ocino a kamaráti Adam, Janka a Ivetka. Bude tam veľká zjazdovka. Už sa veľmi teším. Aj ostatní sa tešia. Ideme tam z lyžiarskeho klubu. Ešte sa musím doučiť zopár slovíčok, aby som sa vedela dohovoriť. Ak si nájdem kamarátku, aby sme sa vedeli porozprávať. Nemyslite si, že sa tam nebudem učiť! Keď sa dolyžujeme, sadnem si za stolík a budem písať úlohy. Bude mi smutno za maminou, bratom a najlepšou kamarátkou Natálkou.

Lenka Niňajová, 3. ročník

• Foto na pamiatku. Poznáte nás?

Školské spravodajstvo

Žiaci 1. ročníka našej školy sa 30. septembra pridali k deťom z MŠ v Závažnej Porube a spolu navštívili Važeckú jaskyňu a Obecné múzeum vo Važi.

6.10. sme so žiakmi našej školy navštívili „Výstavu výšiviek“ v zasadačke obecného úradu. Obdivovali sme krásne obrusy a vyšívané obrázky. Je obdivuhodné, čo dokážu šikovné ručičky našich žieničiek.

4.11. sme v škole privítali rodičov na „Otvorenej hodine“. Žiaci preukázali ako pracujú počas vyučovacích hodín. V 1. ročníku sa na hodine slovenského jazyka zúčastnilo 9 rodičov, v 2. ročníku 8 rodičov, 3. ročník navštívilo 5 rodičov a 4. ročník dvaja rodičia.

16. októbra bol Svetový deň výživy. Pri tejto príležitosti sme využili multimediálne CD s názvom „Objav mlieko“. Týmto veselým CD-čkom sme deťom poskytli informácie o ceste mlieka k spotrebiteľom a priblížili význam mlieka a mliečnych výrobkov pre ich zdravie. V spolupráci s pracovníkmi školskej jedálne sme pre deti zorganizovali deň zdravej výživy. Deti na obed konzumovali zdravú a vyváženú stravu.

Žiaci 2. ročníka našej základnej školy strávili 9. novembra netradičnú vyučovaciu hodinu regionálnej výchovy u pána Petra Staroňa. S obdivom pozorovali jeho drevené miniatúry a počúvali o živote našich predkov.

19. novembra sme na škole privítali pracovníčku Múzea ochrany prírody a jaskyniarstva v rámci projektu Ekodni v škole. Deti počuli pútavé rozprávania o význame lesa, o rastlinách a živočíchoch. Obhatejším besedy bola powerpointová prezentácia a putovná výstava „Chránená príroda Slovenska“.

Mgr. Mária Buranská

Zaskočili vás nové skratky v žiackej knižke?

Školská reforma priniesla zmeny aj v názvoch niektorých vyučovacích predmetov ale najmä v aktualizácii ich skratiek. Ak sa vyučovací predmet, pre ktorý sme potrebovali skratku, nenachádzal v zozname, alebo ak sme potrebovali skratku k novovzniknutému predmetu (krúžku), museli sme žiadať o jeho pridelenie mailom. Učitelia používajú tieto skratky tak v nových vzdelávacích programoch, ako aj v učebných plánoch, osnovách a vo všetkých dokumentoch, kde sú vyžadované.

Vás ako rodičov, nové skratky možno prekvapili v žiackej knižke vašich detí.

Pre ľahšiu orientáciu Vám ponúkame mailovú adresu, kde nájdete kompletný zoznam skratiek predmetov aj krúžkov: www.uips.sk/ciselniky/ine-ciselniky/.

Názov predmetu	Skratka	Názov predmetu	Skratka
Matematika	MAT	Telesná výchova	TEV
Slovenský jazyk a literatúra	SJL	Výtvarná výchova	VVV
Čítanie	CTN	Hudobná výchova	HUV
Prírodoveda	PDA	Informatická výchova	IFV
Vlastiveda	VLA	Etická výchova	ETV
Anglický jazyk	ANJ	Náboženská výchova	NBV
Pracovné vyučovanie	PVC	Regionálna výchova	RGV

Mgr. Zuzana Hlavnová

Pranostiky

Decembar studený je s úrodným rokom spojený.

4.12. Svätá Barbora ťahá sane do dvora.

13.12. Keď prší na Luciu, bude pršať celú zimu. Lepšie Vianoce treskúce ako tečúce.

Keď je na Vianoce hus na blate, na Jozefa (19.3.) bude na ľade.

26.12. Na svätého Štefana nesmie už byť barina. Január dobrý je, keď chotár biely je.

Predĺžovanie dňa:

Na Nový rok o slepačí rok.

Na Tri krále (6.1.) o krok ďalej, na Hromnice (2.2.) o hodinu viacej.

Čo január zazelená, to máj mrazom spáli.

20.1. Na svätého Fabiána miazga v stromoch je hore hnaná.

25.1. Obrátenie sv. Pavla – obrátenie zimy. Medveď sa vraj na druhý bok obracia.

Čo (veľký) január zameškal, to malý (február) doháňa.

Keď sa mačka vo februári vyhrieva na slnci, v marci sa bude vyhrievať pri peci.

2.2. Ak na Hromnice zo strechy tečie, zima sa ešte dlho povlečie.

6.2. Dorotka rozdáva vtáčikom pesničky.

14.2. Na svätého Valentína prituhne aj kolo mlyna.

24.2. Svätý Matej zimu tratia alebo bohatí.

Ak február naháňa mraky, marec stavia snehu-liaky.

H. Šarafínová

Jednota dôchodcov

Žijeme kultúrou

Keď leto posielala svoje posledné pozdravy v podobe zožltnutých listov a snečné lúče sa snažia ešte pohľadiť nás aj celý kraj, v takúto peknú sobotu odštartoval autobus so 43 seniormi na kultúrno - poznávací zájazd do Španielskej Doliny a divadla do Banskej Bystrice.

Špania Dolina – dnes už len krásny kút obdivovaný turistami, ale kedysi v 16. storočí miesto bohatých pánov majiteľov baní na meď a striebro, bolo druhé najväčšie nálezisko v Európe. Preslávili ju aj čipkárky a v súčasnosti má svoj banický orloj. Navštívili sme banské múzeum a niektorí si urobili kratšiu pešiu túru po haldách.

Banská Bystrica bola našim cieľom cesty za kultúrou, kde sme navštívili muzikál autorov J.Stein – J.Bock-S.Harnick: „Fidlikant na streche“. Dej muzikálu je zasadený do ukrajinskej dediny Anatevka. V nej si žije svoj život židovská komunita, ktorá po stáročia zachováva svoje tradície. Tu žije aj rodina chudobného mliekára Tojvja (úlohu majstrovsky stvárnil Štefan Šafárik) so ženou a piatimi dcérami, snaží sa odolávať uvoľnenému modernému spôsobu života. Príbeh umocnený prvkami židovského a ukrajinského folklóru zaujme všetky generácie návštevníkov. Autorom kostýmov je rodák z Lipt. Mikuláša Peter Čanecký. Svetová premiéra bola v Imperial Theatre, New York v roku 1964. Toto dielo doporučujeme vidieť každému divákovi. My sa už teraz tešíme na ďalšie putovanie za kultúrou.

Čo ešte dodať?

V dňoch od 8. – 13. novembra Turčianska záhradka konkrétne Turčianske Teplice sa stali domovom pre 15 členov Jednoty dôchodcov zo Závažnej Poruby. Títo seniori si vyšli za oddychom, za relaxom svojho zdravia do kúpeľného mestečka. Okrem nás sme sa tu stretli s Prešovčanmi aj so seniorami z Laziska. Myslím, že môžem za všetkých nás prehlásiť, že sme tvorili dobrý kolektív snažiaci sa urobiť niečo pre svoje zdravie a využiť všetky k tomu dostupné možnosti: masáže, kúpeľ, aquapark, prechádzky, pitie liečivej vody a pod. Okrem toho sme chceli spoznať aj okolité historické a turistické miesta, ako napr. Mošovce-miesto rodiska veľkého slovenského národovca a básnika Jána Kollára, Blatnica – miesto pobytu náruživého fotografa a zberateľa, zapisovateľa slovenských ľudových piesní, filmára, pracovníka Matice slovenskej pôvodom Čecha Karola Plicku. Gaderská dolina, kde sa natáčali niektoré fragmenty z filmu Paľa Bielika Jánošík (v úlohe Jánošíka Dr. Kuchta). Škoda, že nám pri pešej prehliadke neprišlo počasie. Celý pobyt rozhodne prospel všetkým zúčastneným, veríme, že v budúcnosti bude podobných aktivít viac s väčším počtom účastníkov. Je treba však povedať, že 4 naši členovia boli na podobnom pobyte v Tatranských Matliaroch v hoteli Hutník. Do kultúrneho vyžitia patrí návšteva predstavenia Lúčnice a jej jubilejného programu k 60. narodeninám dňa 21.11.2009 v Dome kultúry v Lipt. Mikuláši. E. Štrkolcová

Roky ako voda plynú

Spomienky – to sú kvety, ktoré si trháme po cestách našim životom. Oslávankyne sa pristavili a privoňali tej obrovskej kytič, ktorú si v živote nazbierali. Neobyčajnou životnou energiou a vitalitou potvrdili, že najväčšie hodnoty, ktoré človek v živote dosiahne, sú zdravie, schopnosť pracovať a zúčastňovať sa užitočnej práce. V mene obce jubilantkám blahoželal starosta P. Baráni a D. Majeríková za domácu Jednotu dôchodcov.

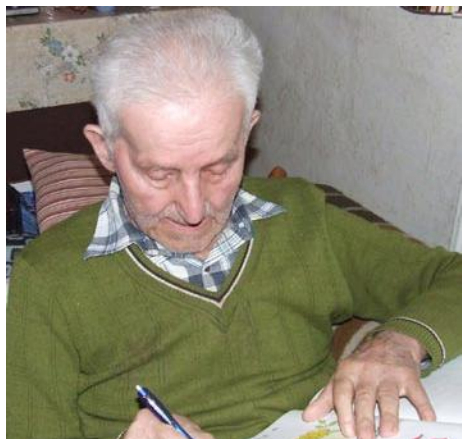
V tomto roku oslávili svoje okrúhle životné jubileum: **zľava: Hedviga Šaraffinová, Anna Mudroňová, Mária Jačalová, Elena Majeríková, Emília Ondrejová, Mária Valentová.**

Šarmantným jubilantkám gratuluje aj redakcia.

Kolkože rôčkov prešlo ponad hlavu

„To najdrahšie, čo človek má, je zdravie, pokoj v rodine a dobré deti,“ povedal pri svojich vzácných narodeninách **Ján Kulhavý** (1919). Práca murára sa stala jeho osudom po celý život. Ako vojak slovenskej armády sa zúčastnil bojov proti fašizmu a za oslobodenie vlasti. Bojoval hrdinsky, statočne a úctyhodne. A my sme za to vďační. Po vojne si založil rodinu, staval domy i továrne po celom Slovensku. Vo voľných chvíľach sa venoval figurálnej tvorbe. Postavičky, ktoré vyrezal z lipového dreva, sú realisticky stvárnené a odrážajú život na dedine. Rodnú obec nezištne obdaroval časťou svojho ľudovo-umeleckého diela.

„Pri vašom sviatku ďakujeme za prospešnú prácu nielen pre svoju rodinu, ale aj pre obec a všetkých ľudí. Patrite ku vzácnym a výnimočným ľuďom obdarovaným odvahou, srdečnosťou, čestnosťou a ochotou pomôcť druhým, keď to potrebujú. Želáme si, aby tieto hodnoty i naďalej sprevádzali váš život,“ povedal starosta P. Baráni jubilantovi. Manželka jubilanta modlitbou poďakovala za nemalý dar života. Vyjadrila radosť i potešenie, že vedenie obce nezabúda na svojich najstarších občanov. Ján Kulhavý sa potom zapísal do pamätnej knihy Závažnej Poruby.

Čo znamená pracovať s láskou

Pri príležitosti vzácného životného jubilea sa **Peter Staroň** (1919) podpísal do pamätnej knihy.

Po celý život sa venoval remeslu murára a rukopis jeho rúk sa nachádza na nejednom rodinnom dome v obci, pristavbe základnej školy, či dôležitej stavbe v okrese i mimo. Patrí ku spoluzakladateľom fondu ľudovo-umeleckej tvorby občanov Závažnej Poruby. Obci bezodplatne venoval časť svojho diela. Z jeho tvorby cítiť človeka, čo nikdy nepochyboval o svojich koreňoch. Fortieľ majstra premenil drevo na posolstvo dávnych čias.

Život aj jemu priniesol nielen veselé, ale aj smutné piesne. Stretnutie s vedením obce nebolo náhodné. „Prišli sme poďakovať za vykonanú prácu, za starostlivosť o rodinu. Oceňujeme výtvyry vášho ducha, do ktorých ste vložili zručnosť svojich rúk, tvorivosť a dôvtip,“ prihovril sa starosta P. Baráni jubilantovi. Potom mu zaželel dobré zdravie so želaním, aby nezhaslo nadšenie pre všetko dobré a krásne, čo človeka v živote obklopuje.

Ocenili aktivity pre obec a poďakovali

Pri sviatku okrúhlych narodenín privítala medzi dôchodcami **Dr. Soňa Barániová** (vľavo) predsedníčka domácej Jednoty dôchodcov D. Majeríková.

Jubilantka pôsobila ako učiteľka ZŠ v Okoličnom, okresná metodička slovenského jazyka, riaditeľka Školskej správy v Liptovskom Mikuláši, generálna riaditeľka Sekcie sociálneho a intelektuálneho rozvoja Úradu vlády SR, vysokoškolská učiteľka a riaditeľka Evanjelického gymnázia Juraja Tranovského v Liptovskom Mikuláši. V súčasnosti spravuje Dom Milana Rúfusa. Poslanec OcZ a predseda kultúrnej komisie Dušan Migala ocenil jubilantke aktivity pre Závažnú Porubu a poďakoval za vykonanú prácu. V Závažnej Porube pôsobila ako riaditeľka Miestneho osvetového strediska, prispieva do Porubských novín, je predsedníčkou Miestneho odboru Matice slovenskej a niekoľko volebných období pracuje aj ako členka kultúrnej komisie. Je autorkou knihy o Milanovi Rúfusovi Naveky závažná. Kniha je preložená do troch jazykov.

Text i foto: -dm-

Predišli nás do večnosti

Otče môj, ak nie je možné, aby ma minul tento kalich a musím ho vypiť, nech sa stane Tvoja vôľa. Mat. 26,42

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 16. novembra 2009 v 38. roku života navždy opustil

Peter Staroň

Po absolvovaní základnej školy v Okoličnom navštevoval Poľnohospodárske učilište v Krupine, odbor Biochemik so zameraním na mliekarskú výrobu. Neskôr pracoval v Liptovských mliekarnách. Naposledy bol zamestnaný ako robotník v Cestných stavbách v Liptovskom Mikuláši. Ako žiak sa venoval futbalu, keď hrával za žiacke družstvo a istý čas sa venoval aj zjazdovému lyžovaniu. Bol tiež pasívnym fanúšikom ľadového hokeja. Jeho najväčším koníčkom bola hudba, ktorú nielen rád počúval, ale ktorej sa aj aktívne venoval. Vynikal v hre na bicie nástroje a jeho cieľom bolo hrať v kapele ako bubeník. Toto sa mu splnilo a počas 17 rokov účinkovania v kapelách mal možnosť predviesť svoje umenie doma i v zahraničí.

Chceme poďakovať všetkým za účasť na poslednej rozlúčke s našim zosnulým a tiež za prejavy sústrasti i kvetinné dary, ktoré nám pomohli zmieriť náš hlboký žal za stratou blízkeho.

Mama Želmíra a brat Michal

• • •

Neplačte, že som odišiel, ten klud a mier mi prajte a v srdci večnú spomienku si na mňa zachovajte.

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 14. novembra 2009 v 59. roku života po krátkej a ťažkej chorobe opustil manžel, otec a príbuzný

Ľubomír Niňaj

Rozlúčka so zosnulým sa uskutočnila v pondelok 16. novembra 2009 v Závažnej Porube. Smútiaca manželka, dcéra Martina a ostatná smútiaca rodina ďakujú za všetky prejavy účasti a kvetinné dary.

TAJNÍČKA - Vianočná myšlienka

•	1	2	3	4	5	6	7	8	•	9	10	11	12	13	14	15	16
17									18								
20		I.	21			II.			19							III.	
23			22			24				26							
28					29	25				27							
	33			35	30					31							
•	34			36						32							39
40						41		43							45		
47					48	42		44		50					46		
52				53	49				51								
	61			54			55			57			59				
•	62						56			58			60				
63					64								66				
68			69		65					71			67				
74			70							72							73
	79					81		83		75	77						
•	80					82		84		76	78				85		
87					88										86		
					89					90						92	
94			95	96						91						93	
				97								98	99				
101							102						100			104	
							103									105	
106						V.											
107							108		109								
															110		

- 1 – spojovací zákop
- 2 – kyslík ch.zn.
- 3 – 1000 ríms.
- 4 – bočná stena
- 5 – Mária dom.
- 6 – tvar zápalky
- 7 – meno, pomenovanie lat.
- 8 – vojenský
- 9 – ston, zastenanie
- 10 – synak
- 11 – zhotovovala si tkaninu
- 12 – dominantné pohorie v Európe po talians.
- 13 – autonómna republika Ruskej federácie medzi Fínskom a Ruskom.
V predchádz. období striedavo patrila Fínsku a Rusku
- 14 – tropická rastlina po čes.
- 15 – 500 ríms.
- 16 – indický okrasný strom
- 17 – hlúposť, sprostosť
- 18 – mostná konštrukcia, z franc. hrádza z kolov
- 19 – jedna po nemec.
- 20 – ozn. jedn. ampér
- 21 – nikel ch. zn.
- 22 – motýľ, vidlochovost
- 23 – bieda, chudoba
- 24 – 2001 ríms.
- 25 – majú meniny 29.6.
- 26 – smerom po pravej ruke
- 27 – meno speváčky Sumac
- 28 – druh tropických mravcov
- 29 – chirurgické kliešte
- 30 – básnici
- 31 – náradie na nalievanie tekutín
- 32 – spôsob úpravy kvetov
- 33 – MPZ Rumunska
- 34 – Park kultúry a oddychu
- 35 – veľké rozšírenie nákazlivej choroby
- 36 – lesná škôlka
- 37 – ženské meno Leona
- 38 – osada pri Jordáne
- 39 – pilot, letec
- 40 – „dekel“ na zakrytie napr. šachty
- 41 – dusík ch.zn. (nitrogenium)
- 42 – berklíum ch.zn.
- 43 – náhorná plošina na pohorí Karakoram (Čína, India)
- 44 – výhra napr. v stávke
- 45 – sodík – natrium ch. zn.
- 46 – severný vietor vo Francii
- 47 – neoberá ovocie, ale ho
- 48 – prítok, bývanie
- 49 – stredovekí Taliani
- 50 – mám rád tvrdý ei.... syr
- 51 – trhá básn.
- 52 – ošetrovanie člena rodiny
- 53 – mimovol. nervový zášklb
- 54 – prenos. počítač notebook
- 55 – rodový znak
- 56 – na hudobnom nástroji vyludzujeme ...
- 57 – nič
- 58 – slovens. olympijský víťaz v boxe so skr.m. na zač.
- 59 – identifikačné číslo izby
- 60 – české mužské meno Mareš
- 61 – najstaršie obdobie kamennej doby
- 62 – čln na Rýne
- 63 – trpasličí kmeň v Afrike
- 64 – predplatiteľ napr. časopisov
- 65 – angl. ženské meno - naša Anna
- 66 – výrubok v lese
- 67 – luna, mesiac lat.
- 68 – starorímsky peniaz
- 69 – Pavel, Paľo dom. fam.
- 70 – Európsky pohár majstrov
- 71 – trajektový prístav v Japonsku
- 72 – Alino dom. fam.
- 73 – cirkusový umelec
- 74 – nádoby na zasadenie kvetov
- 75 – 5000 ríms.
- 76 – Alpa – mast' z nej
- 77 – výmena figur v šachu
- 78 – štát v USA na severe (pôvodne)
- 79 – plný bod v džude
- 80 – žatva, kosenie
- 81 – jednička
- 82 – ved. názov krídla
- 83 – mesto v Mexiku i rieka
- 84 – autosalón a servis v Lipt. Mikuláši
- 85 – pletivo pod kožou drevín bez -o-
- 86 – osobitne
- 87 – stretnutie, sústredenie napr. áut a ľudí v prírode
- 88 – anilín skr.
- 89 – druh montovaného domu
- 90 – hrubý povraz
- 91 – kráčam, odchádzam preč
- 92 – lekárska komisia
- 93 – zač. abecedy
- 94 – zvedavo hľadáť
- 95 – starogr. bohynia vášne a pomsty
- 96 – mesto prvých olympiád
- 97 – Liliana dom.
- 98 – záložná podpora bojových jednotiek
- 99 – časť mužského obleku
- 100 – jeden z rodičov
- 101 – kvetiny a dreviny medzi skalkami
- 102 – nedostatočný stav osôb napr. vojakov
- 103 – neón ch. zn.
- 104 – značka kozmetiky
- 105 – technická kontrola
- 106 – životy, jestvovania
- 107 – vymedzený priestor napr. športový
- 108 – 5 písmeno abecedy
- 109 – Amália ináč
- 110 – popravca

Neoznačené číslicami:

v 3. riadku: za II. tajničkou - prípravok používaný pri výrobe syra na salaši

v 3. riadku: za ríms. III - S +

v 10. riadku: za IV. tajničkou - lakošná česky

v 18. riadku: za V. tajničkou - Peťa spisov.

v 3. stĺpci: za I. tajničkou - označ. polomeru

v 8. stĺpci: pod ríms. IV. - dvojdielne plávky

v 17. stĺpci: za III. tajničkou - egyptský boh slnka

Pomôcky:

ADOM. AGÁVE, AKSAI, AOMORI, EO-LIT, ESTAKÁDA, ETÁT, KARÉLIA, MIS-TRÁL, OTOKÁROK

Upozornenie: V krížovke nie sú dodržané dĺžne!

Autor: Pavel Staroň

Pred päťdesiatimi rokmi si sľúbili, že dobré i zlé budú znášať spolu

• Svadobná fotografia z roku 1959. Mladomanželia Ján Nahálka a Elena Nahálková, r. Obrcianová

Kolko ľudí, tolko osudov

Životné jubileá určite predstavujú také chvíle, kedy sa človek zamýšľa nad svojím životom a hodnotí: čo prijal, čo dal a čo ho čaká. „Dnes nám prichodí poďakovať za vykonanú prácu, za starostlivosť o svoju rodinu a popriať do ďalších rokov dobré zdravie,“ povedal jubilujúcim manželom Elene a Jánovi Nahálkovcom starosta P. Baráni a dodal: „Naše stretnutie nie je náhodné. Je to dôkaz toho, že si ceníme vašu prácu, váš život. Láska k ľuďom vo vás nikdy nevyhasla.“ Dcéry zas drahým rodičom k 50. výročiu svadby venovali tieto slová:

*Pri Vašom krásnom výročí
slzy sa tisnú do očí,
srdce sa láskou rozbúši,
radosť nám vchádza do duší.
Bozky sa snúbia s objatím
a pery šepcú dojatím:
Ži dlho, mama, otec, medzi nami,
Kým Vás máme, nie sme sami.*

*V živote Vášho knihe strana
päťdesiata sa otvára,
pripájame si s Tebou otec, mama,
perlívm vínom z pohára.
Na Vašu lásku spomíname
s vďakou a v tichom dojatí:
Kto z nás a kedy Vám, drahým rodičom
všetku tú lásku odplatí?*

„Áno, je to tak. Týmto krásnym vzťahom nám blahoželali dcéry Elenka, Janka a Sonka pri sviatku našej zlatej svadby,“ povedala nám jubilujúca manželka, keď sme navštívili rodinu Nahálkovcov v ich príbytku.

Naše rozprávanie začíname klasickou otázkou: Ako, kde a kedy ste sa zoznámili? Tu si slovo zobral manžel Ján. „Po vojenčine som nastúpil na pravidelnú autobusovú linku L. Mikuláš – Z. Poruba. Šoféri auto-

busov bývali nad práčkou. Moja nastávajúca cestovala každé ráno so mnou do práce na textilku a mňa tešilo, keď si sadla blízko šoféra. Spolu sme chodili skoro dva roky,“ priblížil príbeh tejto známosti.

Brali sa 30. novembra 1959. Potom už začal advent. Najskôr sobáš civilný v L. Jáne, potom cirkevný obrad v Závažnej Porube. Sobášil pán farár Jágerský. Ešte že nemali ďaleko do kostola, lebo jesen v tomto roku bola veľmi upršaná. Po ceste kopy blata, takže pred kostolom sa mladucha musela popreobúvať do druhých topánok.

Doma sa poriadne neohrial

Mladomanželia začali bývať v podnájme u Slamkov. „Bývali sme síce sami, ale v ťažkých podmienkach. V dome nebolo vodovodu, ani práčku sme nemali a na troje deti bolo treba nanosiť vody neúrekom. Kolko do domu, tolko z domu. K tomu otec rodiny každý druhý deň na linke do Bratislavy a späť, takže na deti som bola väčšinou sama. O piatej ráno odišiel, o jedenástej v noci sa vrátil,“ zaspomínala. Otec boli murár. Jedného dňa takto rozhodli: postavíme, pomôžem, ale peniaze si musíte zaobstarat. Tak si kúpili pozemok a kupovali všetko, čo žiadala stavba: od klinca po tehlu.

„Aby som zarobil na dlhy a pôžičky, tak som prešiel na zájazdový autobus. Celých dvanásť rokov som sa poriadne doma neohrial. Najhoršie bolo, keď prišli hmla, poľadovica a pred sebou stovky kilometrov. Ja som vonku zarábala peniaze a všetka starostlivosť o rodinu zostala na manželke,“ zaspomínal. Ťažko porátať najazdené kilometre a spočítať všetky miesta, kde zaparkoval autobus. Isté je však, že sa zaradil k šoférom „milionárom“, teda tým, čo najazdili tento počet kilometrov bez nehody.

Rodina má žiť spolu

Zaspomínal, že odlúčenia od rodiny bolo dosť. Preto si prácu našiel v Kožiar-ských závodoch v Liptovskom Mikuláši v mokrej výrobe. Ale volantu autobusu zostal verný i naďalej: po nedeliach vozil porubských futbalistov a deti z celej Československej republiky zväžal do školy v prírode na chatu Opalisko. „Práve som sa vracal z Teplic, keď prišli Rusi. Kolóny tankov a nákladných áut som stretal po celej ceste. Našťastie sa nič nikomu nestalo a deti som bezpečne dopravil do cieľa cesty. Spomienka a predstava, čo všetko sa mohlo prihodiť mi ani po rokoch neschádza z mysle,“ poznamenal

a pokračoval, „keď sa tu ruské vojská natrvalo usadili, nikdy som cestujúcim nedovolil, aby na okná vylepovali rôzne plagáty. Načo dráždiť a provokovať mocnejšieho. Mne najviac záležalo na bezpečnosti ľudí, čo som viezol.“

Manželka Elena sa vyučila za tkáčku a po celý život obsluhovala tkáčske stavy: Beningery a „tryskáče“ v Závodoch 1. mája. Rada spievala. Zaspomínala, že účinkovala v tanečno - speváckom súbore Poludnica, ktorý založil Milan Chvastek a priznala, že mala veľmi rada cudzie jazyky. „Áno, mala som tento talent rozvíjať, ale keď boli tri deti a Janko bol stále preč, tak času na učenie veľmi neostávalo. A večer, keď deti pospali, som vykukávala z okna, či už ide, čo ho zdržalo, veď po cestách sa môže všeličo prihodiť.“

V rozhovore sa dostávame ku rodine. Vychovali tri dievčatá. Povyďávali sa, založili si rodiny. Starí rodičia sa teraz vytešujú z dvoch vnúcat: Lenka a Marcel predstavujú ich najväčšie potešenie. Tak to býva, kolko radosti prinášajú deti si človek uvedomí až vtedy, keď prídu na svet vnúcatá. Keď odišla na zaslúžený dôchodok, ešte pracovala ako skupinárka na družstve. Dlhú opatrovala mamu, ktorá sa dožila pozhnaného veku.

Čo si sľúbili, to aj splnili

A čo by poradili mladomanželom? V manželstve treba vydržať, vedieť pochopiť toho druhého, odpustiť a nehnevať sa. Život prinesie nielen dobré veci, ale aj ťažkosti. Manželstvo je predovšetkým zodpovednosť za deti a ich výchovu. „My sme si deti dobre vychovali,“ dievčatá týždeň čo týždeň navštevujú rodičov a každý deň sa ohlásia telefonicky: čo nového, ako slúži zdravie. Čo treba pomôcť okolo domu, lebo človek už tak nevládze ako za mlada,“ zakončili svoje rozprávanie. Spoločne prežitý roky im umožnili spoznať obraz života, naučili sa prekonávať prekážky, prispôbovať sa jeden druhému a navzájom si pomáhať. Čo si sľúbili, to aj splnili.

Text i foto: Dušan Migaľa

• Zlatí manželia Nahálkovci sa podpísali do pamätnej knihy Závažnej Poruby.

ŠPORT

NIEČO O PRAVIDLÁCH FUTBALU

V poslednom spravodaji sme si povedali kedy je postavenie mimo hry. Dnes si k tomuto pravidlu XI urobíme časť výkladu.

1. Hráč sa môže v priebehu útočnej akcie svojho družstva ocitnúť v postavení mimo hry alebo byť mimo hry.
2. Pravidlo XI má chrániť brániace sa družstvo pred tým, aby sa hráč útočiacieho družstva zdržiaval v blízkosti súperovej brány a mohol ľahko dosiahnuť gól.
3. Pravidlo XI je teda ochranné, a nie trestné ustanovenie. Preto rozhodca v prípade porušenia tohto pravidla nesmie uplatňovať ustanovenie pravidla XII, časť C, bodu k (sústavné porušovanie pravidiel) a hráča napomenúť, a to ani vtedy, keby bol hráč častejšie mimo hry a rozhodca by preto musel hru častejšie prerušovať.
4. Na posúdenie, či je hráč mimo hry, je rozhodujúci okamih prihrávky spoluhráča, a nie okamih, keď hráč v postavení mimo hry loptu preberá.
5. To, že hráč je v postavení mimo hry, nie je ešte dôvod na prerušenie hry. Rozhodca preruší hru len vtedy, ak hráč v postavení mimo hry:
 - a) snaží sa hrať s loptou, to znamená, že sa zapojí do útočiackej akcie alebo sa usiluje do nej zapojiť;
 - b) ovplyvňuje hru alebo sa snaží hru ovplyvniť;
 - c) zo svojho postavenia sa snaží získať výhodu;
 - d) atakuje súpera;
 - e) aktívne alebo pasívne prekáža súperovi vo voľnom pohybe, a to aj samou prítomnosťou;
 - f) prekáža súperovi v rozhľade alebo rozptyľuje jeho pozornosť;
 - g) vyvoláva v súperovi nepokoj alebo nervozitu pokrikom, posunkami prípadne i samou prítomnosťou;
6. Platí to aj vtedy, keď sa lopta v hre odrazí od bránkovej žrde alebo brvna, od rohovej zástavky, od rozhodcu alebo asistenta rozhodcu stojaceho na hracej ploche k hráčovi, ktorý bol v postavení mimo hry v okamihu, keď loptu zahral jeho spoluhráč.
7. Ustanovenia pravidla XI platia tak isto pri vykonávaní voľných kopov.
8. V postavení mimo hry nemôže byť útočiaci hráč, ktorý je v rovnakej vzdialenosti od súperovej bránkovej čiary ako predposledný hráč brániaceho sa družstva alebo ako posledný dvaja hráči brániaceho sa družstva.
9. V postavení mimo hry nemôže byť útočiaci hráč, ktorý je v okamihu, keď mu loptu spoluhráč prihráva, v rovnakej vzdialenosti od súperovej bránkovej čiary ako je lopta.

PORUBA, DO TOHO!!!

III. LIGA SKUPINA STRED 2009-2010

1. novembra 2009 - 13.30 hod.
ŠK ZÁVAŽNÁ PORUBA
ŠK METAL SERVIS KRÁLIKY

Hlavný rozhodca - Parobek Vladimír - Rimavská Sobota
Asistent rozhodcu 1- Koós Adrián - Rimavská sobota Asistent rozhodcu 2 - Hrmo Andrej - Rimavská Sobota
Delegát - Dolník Milan - Rajecké Teplice

DOSPĚLÍ - III. LIGA SKUPINA STRED
Kremnička - ŠK Závažná Poruba 4:0 (2:0)
Zostava: Hrča, Kováč, Budvesel (Golúch), Vretenár, Bella, Račko, Droppa, Beťko, Čajka (Králik), Moravčík, Švárny

Hostia hrali so súperom v prvom polčase vyrovnanú partiu. A nebyť hrubých individuálnych chýb a lepšie zvládnutie šancí z našej strany mohol byť výsledok polčasu celkom iný. No už v 11. minúte Račkovu slabú malú domov domáci potrestali na vedúci gól. Potom naše dve dobre umiestnené strely Juračka s námahou vyrazil a pri jednej z nich z blízka Kováč trafil len Juračkove nohy, od ktorých lopta išla mimo bránky. Vzápätí ďalšiu hrúbku vyrobil Hrča, keď nechtyl ľahký center a domáci pohodlne do prázdnej bránky upravili na polčasových 2:0. V druhom dejstve sa už prejavila väčšia skúsenosť domácich, ktorý po krásnej kombinačnej akcii zvýšili na 3:0. To však ešte nebolo z ich strany všetko a v závere stretnutia po skrumáži uzatvorili skóre zápasu. Hostia tak opäť utrpeli na súperovom ihrisku ďalšiu vysokú prehru.

Pred dnešným zápasom hlavne z postavenia v tabuľke sme favoritom stretnutia my. Súper z Králikov doteraz trikrát zvíťazil a trikrát remizoval, má dvanásť bodov a v tabuľke pravdy má mínus 12 bodov. Momentálne je na 14. mieste.

ŠK Metalservis Králiky vznikol roku 1995 ako nástupca bývalého klubu Sokol Králiky a Lesák Králiky. Futbal v obci sa datuje od roku 1952. Od roku 1995, keď mužstvo hrávalo v najnižších súťažiach ObFZ postúpilo 5-krát až do terajšej III. ligy stred. Obec Králiky má v súčasnosti 580 obyvateľov a leží 10 km od Banskej Bystrice pod Kremnickým pohorím. Známa je ako turistické centrum najmä v zimnom období (skoky na lyžiach a Biela stopa SNP).

Dnes sa dnešní súperi stretnú prvýkrát v majstrovskom zápase. Našich hostí u nás srdečne vitame a Vám, divák, prajeme v tomto poslednom kole pekný futbalový zážitok.

SÚPISKY MUŽSTIEV A REALIZAČNÉ TÍMY

ŠK Metal Servis Králiky

Rok založenia: 1952

Klubové farby: žltá, modrá, biela

Prezident FK: Jozef Vašina

Manager FK: Cimerman Marian

Brankári:

1 Pavlenda Ondrej, 22 Mráz Milan

Hráči: 2 Kollár Henrich, 8 Pagáč Tomáš,

5 Ondrejka Tomáš, 6 Martinec Tomáš, 17

Caban Jozef, 3 Danilo Da Silva, 4 Piliar

Pavol, 9 Belko Peter, 10 Šatura Tomáš, 13

Fojtík Maroš, 15 Vajda Peter, 11 Klinec

Tomáš, 7 Murín Peter, 14 Hroš Adam

Tréner: Jozef Mores

Vedúci mužstva: Dzúrik Tomáš

Asistent trénera: Pagáč Tomáš

Lekár: Mudr. Mazal Juraj

ŠK Závažná Poruba

Klubové farby: žltá, modrá

Prezident FK: Beťko Pavel

Manager FK: Mlynček Ján

Brankári: 1 Hrča Branislav, 22 Valiček Anton

Hráči: 4 Račko Lubomír, 15 Budvesel

Martin, 13 Repček Michal, 2 Kováč

Martin, 16 Vretenár Andrej, 7 Droppa

Miroslav, 9 Čajka Jakub, 10 Švárny Mi-

roslav, 8 Beťko Matej, 6 Praštiak Matúš,

5 Moravčík Peter, 14 Macík Martin, 3

Bella Michal, 11 Rezer Peter, 17 Králik

Marián, 12 Golúch Marek

Tréner: Tekel Jozef

Vedúci mužstva: Mikuláš Ján

Asistent trénera: Droppa Miroslav

Masér: Bardy Vladimír

Zostávajúce zápasy XIII. kola

Nová Baňa - Námestovo

Veľký Krtíš - Liptovská Štiavnica

Lietavská Lúčka - Bytča

Bánová - Filakovo

Turany - Krásno nad Kysucou

Ružiná - Kremnička

Dolná Ždaňa - Turčianske Teplice

Výsledky XII. kola:

Filakovo - L. Lúčka 0:1, Bytča - V. Krtíš 3:1,

L. Štiavnica - N. Baňa 0:1, Námestovo - D.

Ždaňa 0:2, T. Teplice - Ružiná 1:5, Králiky

- Turany 4:2, Krásno - Bánová 0:0

Tabuľka:

1. Ružiná	15	11	1	3	34:17	34
2. Kremnička	15	10	3	2	36:13	33
3. Dolná Ždaňa	15	10	2	3	36:13	32
4. Lietavská Lúčka	15	7	4	4	17:9	25
5. Turany	15	7	3	5	26:23	24
6. Krásno n. Kysucou	15	7	2	6	25:29	23
7. Veľký Krtíš	15	5	5	5	24:21	20
8. Bánová	15	5	5	5	14:23	20
9. Závažná Poruba	15	6	2	7	17:33	20
10. Bytča	15	5	4	6	14:21	19
11. Námestovo	15	4	6	5	24:16	18

12. Nová Baňa	15	5	2	8	22:23	17
13. Králiky	15	4	3	8	26:29	15
14. Liptovská Štiavnica	15	3	6	6	10:15	15
15. Filákov	15	3	1	11	8:28	10
16. Turčianske Teplice	15	2	3	10	17:37	9

DORAST - IV. LIGA SKUPINA SEVER
ŠK Závažná Poruba - Belá 4:2 (2:0)

Góly: Rázga 2, Tuka 2

Zostava: Goč Michal, Perašín Patrik, Stupka Ján, Sivák Andrej (Devečka Martin), Bečko Pavel, Tomo Viliam (Szabo Vladimír), Tuka Ondrej, Herčut Marek, Glončák Tomáš, Rázga Andrej, Gregor Dušan.

V zápase s posledným mužstvom tabuľky sme si vypracovali veľa gólových príležitostí, ale do polčasu sme skórovali len dvakrát. Po prestávke sa hra nezmenila a strelili sme opäť dva góly. Škoda záveru, keď sme súperovi dovolili dvakrát skórovať a pripravili sme sa o lepší výsledok.

Výsledky XII. kola:

L. Sliache - Stráňavy 3:0, Raková - Žabokreky 2:3, L. Hrádok - Rajec 3:2, Tvrdošín - Predmier 2:2, O. Jasenica - Černová 4:1, Lisková - Terchová 10:1

Tabuľka:

1. Lipt. Hrádok	13	8	2	3	39:26	26
2. Tvrdošín	13	8	2	3	36:26	22
3. Or. Jasenica	12	8	0	4	37:24	24
4. Raková	13	7	1	5	28:20	22
5. Záv. Poruba	13	7	1	5	29:22	22
6. Černová	13	7	0	6	32:27	21
7. Terchová	12	6	2	4	31:33	20
8. Žabokreky	13	5	3	5	22:20	18
9. Rajec	13	5	1	7	28:29	16
10. Lisková	13	5	0	8	32:39	15
11. Lipt. Sliache	13	5	0	8	32:39	15
12. Predmier	13	4	1	8	20:31	13
13. Stráňavy	13	3	3	7	25:40	12
14. Belá	13	3	2	8	27:39	11

STARŠÍ ŽIACI - III. LIGA SKUPINA B
Závažná Poruba - Habovka 0:6 (0:0)

Zostava: Král Vavrinec, Andrešek Dominik, Kubáň Martin (Chmelický Štefan), Vadovický Eugen, Forgáč Martin (Dzúr Adam), Vyšný Adam, Mikuš Matej, Perašín Roman, Jamnický Andrej, Zlejší Jozef, Lacková Šarlota (Andrešek Patrik)

Mužstvo opäť podalo slabý výkon. V prvom polčase sme ešte udržiavali prijateľný výsledok. V druhom sme pôsobili odovzdaným dojmom. Nevypracovali sme si žiadnu šancu naopak päťkrát sme inkasovali a zaslúžene prehrali.

Výsledky 11. kola:

Istebné - Zakamenné 2:3,
Sučany - L. Hrádok 3:2

Tabuľka:

1. Vrútky	8	8	0	0	45:8	24	+12
2. Zakamenné	9	7	1	1	24:16	22	+7
3. Sučany	9	6	1	2	41:10	19	+4
4. Rabča	9	6	0	3	29:17	18	+3
5. Lipt. Hrádok	9	4	2	3	38:17	14	-1
6. Habovka	9	3	2	4	17:9	11	-4
7. Istebné	9	3	0	6	17:20	9	-3
8. Liesek	8	2	1	5	9:35	7	-2
9. Záv. Poruba	9	1	1	7	13:54	4	-11
10. Kláštor p. Z.	9	0	0	9	3:50	0	-12

MLADŠÍ ŽIACI - III. LIGA SKUPINA B
Závažná Poruba - Habovka 3:6 (0:4)

Góly: Spodniak 2, Perašín M.

Zostava: Janeček Ján, Mlynček Ján, Perašín Matúš, Smatana Andrej, Ilavský Peter, Vyskočil Patrik, Obrcian Lukáš, Chudík Kristián, Spodniak Matúš, Mesiar Marko.

O výsledku sa rozhodlo už v prvom polčase. V druhom sme sa zlepšili, ale už len skorigovali prehru.

Priaznivcom naša vďaka a uznanie

Športový klub v Závažnej Porube je neoddeliteľnou súčasťou diania v našej obci, aj preto sa chceme v mene svojom, ako aj v mene výboru športového klubu poďakovať všetkým našim priaznivcom, ktorí nám počas uplynulého roka držali palce a hojne navštevovali naše podujatia. Poďakovanie patrí aj obecnému zastupiteľstvu na čele so starostom P. Baránim, všetkým dobrovoľným funkcionárom a športovcom, ako aj ďalším zložkám v obci a tiež mnohým sponzorom a dobrodincom, bez ktorých by náš klub nemohol existovať. Dovoľte mi, na prahu nového roka vám popriať pevné zdravie a veľa úspechov v pracovnom a hlavne v rodinnom živote.

Ing. Pavel Bečko, predseda ŠK

• V októbri, presnejšie 14. októbra 2009 prišiel Martin na bielu koni. Aby sa ihrisko stalo spôsobilým museli odpratať sneh z celej plochy. Potom sa doma ešte odohrali dva zápasy.

Slovenský pohár v behu do vrchu 2009, Slovenská bežecká liga

24.5. Beh na Čertovicu

4. Valent, 2. Staroňová

4.7. Žaškovský minimaratón

4. Valent, 2. Staroňová

12.9. Beh na Málinné

3. Valent, 1. Staroňová

7.11. Bobrovecký beh do vrchu

3. Valent, 7. Lupták, 3. Staroňová

Vlaňajšie prvenstvo v Slovenskom pohári v behu do vrchu spomedzi 11 pretekárov opäť obhájila Anna Staroňová. Prvé miesto získala ešte v Behu na Poludňový grúň, Behu cez Mojtiňské vršky, druhé miesto v Behu na Zniev, Zelené pleso, Fačkov - Kľak, Kýčeru, Vršatec, Vtáčnik, Veľkú Raču, Srdiečko - Chopok a v Horskom behu Gerlach. Bohuš Valent absolvoval 3 preteky zo 14-tich a spomedzi 28 pretekárov obsadil 10. miesto.

Cyklistika, duatlon

30.5. MTB Podsúchá - Smrekovica - Hrabovo - 2. Valent

15.9. časovka Podsúchá - Smrekovica

3. Valent

5.9. duatlon Žiarska dolina

6. Lupták, 7. Valent

Liptovská bežecká liga, verejné preteky

28.3. Švošovská pätnástka

3. Valent, 1. Staroňová

5.4. Beh na Studničnú

2. Valent, 1. Staroňová

11.4. Beh oslobodenia Beňadikovej

1. Valent, deti - 1. Klocková

19.4. Beh oslobodenia Likavky

2. Valent, 1. Staroňová, deti - 3. Klocková

26.4. Beh oslobodenia Bodíc

1. Valent, 1. Staroňová, deti - 2. Klocková, 9. Bečko S.

30.4. Beh zdravia Turč. Teplice

2. Staroňová

2.5. Beh na Klačiansku Maguru

7. Staroňová

20.6. Beh na Žiarsku chatu

1. Valent, 2. Staroňová

21.6. Ondrašovecká horička

2. Valent, 1. Staroňová, deti - 2. Kollárová A., 4. Kollárová V., 1. Klocková

28.6. Jasná - Chopok - 2. Valent

26.7. Beh na Chleb - 5. Staroňová

16.8. Belanská pätnástka

4. Valent, 4. Staroňová

13.9. Beh okolo Sliachov

2. Valent, 1. Staroňová, deti - 1. Klocková

27.9. Beh priateľov Jedľovín

4. Valent

11.10. Beh Birútovou dolinkou

2. Valent, 2. Staroňová, deti - 4. Mikuš J.

25.10. Beh okolo Sidorova

8. Lupták, 1. Staroňová

14.11. Liptovský polmaratón

8. Valent, 14. Lupták

Medzinárodné preteky

18.10. Trans Viamala Švajčiarsko

2. Staroňová

Veteráni si výdavky spojené so štartom na tohtoročných pretekoch (štartovné, cestovné) hradili z vlastných zdrojov.

A. Staroňová

Drišlak v Závažnej Porube

• Častuškou ospievali všetky dvory družstva: L. Mikuláš, Ilanovo, Ploštín, Z. Porubu

• Pán predsedu, čo robí predseda?

• Vesta bezpečnosti predsedovi. Účinkujúcich odmenil jednou fľaškou. Ale my sme piati...“ pripomenuli v piesni.

• Čo dojí krava? A kto ti dáva mlieko? Mama.

PROSBA K RODIČOM

Deti sú náš najväčší poklad. Ak predstavujú most do budúcnosti, vyžadujú od malička veľa lásky, starostlivosti a pozornosti práve od rodičov. Za krátku dobu potrebujú získať množstvo zručností a vedomostí, aby sa hodnota tohto pokladu mohla znásobiť.

Rýchle životné tempo sa dotýka nielen dospelého, ale najviac dieťaťa. Televízia, video, počítačové a elektronické hry, internet ponúkajú všeličo. Rodičom je vhod, ak sa deti takto zamestnávajú, nevyrušujú pri práci alebo odpočinku. Najobľúbenejšie veci predstavujú videopakety rozprávok, prípadne najnovšie hity modernej techniky. Kniha ako darček je občas až na poslednom mieste. Nechceme mentorovať, ani poučovať, ale rozprávka alebo básnička prečítaná rodičom má pre dieťa cenu zlata. Napomáha rozvoju myslenia, predstavivosti, rozvíja hovorený prejav, slovnú zásobu a tvorí hodnotový systém. Ak rodičia spolu s deťmi spoločne sledujú primerané televízne programy a konanie postáv komentujú, ponúkaný príbeh vysvetľujú, tak sa to určite odrazí na formovaní charakteru detí. Alebo inak povedané. Ak sa deti zamestnávajú obrazovkou, nútime ich mlčať. A takto si vlastne vychováваме mlčiace deti. Nechceme zatracovať médiá, a ich programové ponuky. Veď často ponúkajú krásny a hodnotný program. Ale pozor: vo vhodnom čase a v primeranej dĺžke. Možno dáte za pravdu. Ak dieťa nechápe konanie postáv, nedokáže prijať filmové triky, prejavuje sa výbušnosťou, agresivitou, neposednosťou. V dôsledku tohto všetkého nastúpi stres, ba aj poruchy reči, fixujú sa nesprávne názory a predstavy, skresľuje sa pohľad na svet. Pravda je takáto. Všetko, čo robíme pre dobro detí, robíme pre vlastné dobro.

Ak sa len trochu zamyslíme nad napísaným, stojíme v podstate pred sebazáchovným činom ohrozovanej ľudskosti. Ešte je čas. Je tu čas Vianoc. Vianoce sú práve sviatky dieťaťa a rodiny. Venujme im preto chvíľu tohto sviatočného času. Pozhovejme s nimi. Dieťa je predsa jednota mysle a srdca. Predstavuje mieru úprimnosti a pravdivosti. **-dm-**

**Zima je pre deti.
Zima je biela
ako tá dušička
z detského čela.**

**Daj deťom sniežika,
daj bielym bielu.
Daj radosť radosti,
daj nám ju celú!**

-mr-

Mikuláš, čo nám dáš?

• V tomto roku prišiel Mikuláš do Z. Poruby na koči

• Dvere sa otvorili a deťom porozdával sladké darčeky

• Deti prekvapili Mikuláša svojim vystúpením

• Mikuláš sa pristavil aj pri rodičoch

